ZİRAAT - VETERİNER - ORMAN FAKÜLTELERİNİN

YÜKSEK ZİRAAT ENSTİTÜSÜ (Y. Z. E.) BÜNYESİNDE AÇILIŞLARININ

50NCİ YILI

1933 - 1983

ZİRAAT - VETERİNER - ORMAN FAKÜLTELERİNİN

YÜKSEK ZİRAAT ENSTİTÜSÜ

(Y. Z. E.)

BÜNYESİNDE AÇILIŞLARININ

50NCİ YILI

1933 - 1983

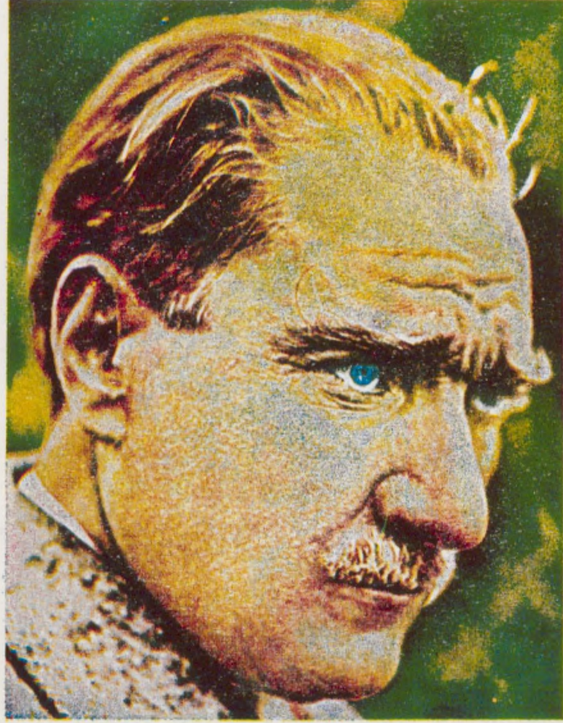
Bu kitap A. Ü. Ziraat Fakültesi, A. Ü. Veteriner Fakültesi ve İ. Ü. Orman Fakültesi Dekanları tarafından düzenlenen 3 Haziran 1983 tarihli Protokol uyarınca ortak yayın olarak 1500 adet bastırılmıştır.

Ziraat Fakültesi Bölümü Prof. Dr. İ. Akif Kansu
Veteriner Fakültesi Bölümü Prof. Dr. Ferruh Dinçer
Orman Fakültesi Bölümü Prof. Dr. Necmettin Çepel
tarafından hazırlanmıştır.

Kitap, Yüksek Ziraat Enstitüsü ile ilgili kanunların çıkış ve ifade sırasına göre düzenlenmiştir.

Yazı İşlerinden Sorumlu : Prof. Dr. Ferruh Dinçer

ANKARA ÜNİVERSİTESİ BASIMEVİ . ANKARA – 1983

"Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir"

Gazi M. Kemal

Yüksek Ziraat Enstitüsü'nün Kuruluşunda Büyük Emekleri Geçen, O Zamanın Ziraat Vekilleri

Sabri TOPRAK'ı Rahmetle,
Muhsin ERKMEN'i Minnetle

A n ı y o r u z

Y.Z.E. İdare ve Yurt Binaları (1953)

İÇİNDEKİLER

A. Ü. Ziraat - A. Ü. Veteriner - İ. Ü. Orman
Fakültelerinin Dekanları
Prof. Dr. A. Balaban, Prof. Dr. H. K. Urman
Prof. Dr. S. Bayoğlu

Sayın ....

Ziraat, Veteriner ve Orman Fakültelerinin Ankara'da
"Yüksek Ziraat Enstitüsü"
adı altında öğretim ve eğitime başlamalarının
50. Yıldönümü nedeniyle
5 Ekim 1983 Çarşamba günü saat 10.00'da yapılacak
törene davet etmekle onur duyarlar.

Yer : Ziraat Fakültesi Konferans Salonu. Dışkapı - Ankara
Tel : 16 03 13 - 16 30 86

Konuşmalar

Prof. Dr. Tarık Somer
Ankara Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ali Balaban
A. Ü. Ziraat Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Hüseyin K. Urman
A. Ü. Veteriner Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Selçuk Bayoğlu
İ. Ü. Orman Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Bernd Liess
Hannover Yüksek Veteriner Okulu

Ziraat, Veteriner, Orman
Fakültelerinden Birer Üye

YÜKSEK ZİRAAT ENSTİTÜSÜ'ne doğru...

Kanun No : 1109, *Kabul Tarihi : 20 Haziran 1927*
Neşir Tarihi : 5 Temmuz 1927

Madde 1— Ziraî ve Baytarî Enstitüler ile Ankara'da Âlî Ziraat ve Baytar mektepleri tesis ve inşa idaresi ve bunlara muktezi her nevi makine, âlât ve levazımın mübayaası ve memleketin ziraî ve baytarî vaziyetleri hakkında dahilde ve hariçte tetkikat ve taharriyat-ı fenniye icra ve bu maksatla lüzumuna göre ecnebi mütehassıslar celb ve istihdamı karşılığı olmak üzere Ziraat Vekâletine bir milyon beşyüz bin lira tahsisat ita kılınmıştır.

Madde 2— İşbu tahsisattan beşer yüz bin lira 1927, 1928, 1929 sene-i maliyeleri Ziraat Vekâleti bütçelerine küşad olunan bir fasl-ı mahsusa vaz ve her sene bu fasıllarda sene nihayetine kadar sarf edilmeyerek fazla kalan aksam tahsisatına iade olunur. Bu suretle 1929 sene-i maliyesi nihayetinde kalacak tahsisat bakiyesi 1930 ve 1931 sene-i maliyetleri zarfında aynı şeraid dahilinde istimal olunabilir.

Madde 3— Senevî tediye miktarları beşer yüz bin lirayı tecavüz etmemek ve mecmuu tahsisat dahilinde müteaddit senelere de şamil olmak üzere İcra Vekilleri Hey'eti kararı ile taahhüdâtta bulunmağa Ziraat Vekili mezundur.

Madde 4— Ziraat Vekâleti mevcut âlî ve talî ziraat, baytar ve makinist mekteplerinden kabil-i istifade olanlarını ıslah ve diğerlerini azami beş sene müddetle muvakkaten tatile ve talim hey'etleri ile stajyer ve asistanlarını maaşat-ı hazıraları ile tensib edeceği vezaifde istihdam veya tetebbü ve tahsil için maaşlarına İcra Vekilleri Hey'eti'nce muvafık görülecek miktarda tahsisat ilâvesi suretiyle memalik-i ecnebiyyeye i'zâma ve mevcut talebesini de tahsillerini ikmal için bir mektepte cem'a ve tahsil için memalik-i ecnebiyyeye muallim memur ve talebe i'zâmına ve telif ve tercüme suretiyle kitap, risale ve levhalar izhar ve tab ve neşrine selâhiyettardır. Mevcut mekteplerden kabil-i istifade olmalyanlar ilga veya münasip mahallerde naklen tesis veya inşa olunabilir. Bu hususa ait bilumum masarif Ziraat Vekâleti bütçesine mevzuu mektepler maaşat ve masarif tertiplerinden tevhiden tediye ve mezkûr tertiplerde fazla kalan tahsisat senesi zarfında birinci maddede mezkûr makasıt için fasl-ı mahsusa ilâveten sarfolunur.

Madde 5— Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 6— Kanunun ahkâmını icraya Maliye ve Ziraat Vekilleri memurdur.

Kanun No : 2291 *Tarih : 10 Haziran 1933*

1— Ziraat Vekâletinin murakabesinde Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü kurulmuştur. Enstitü hükmî şahsiyetli, bağışlama ve vesayetleri kabule ehil ve mülhak bütçe ile idare olunan bir amme müessesesidir. Enstitünün malları devlet malları ve tedris ve idare uzuvları da devlet memurları hukukuna maliktir.

2— Enstitü; Tabiî İlimler, Ziraat, Baytar ve Ziraat San'atları namı ile dört fakülteden mürekkep akademik bir müessesedir. Ders okutur, kendi sahasında ilmî ve fennî araştırmalar yapar, reyler ve fikirler verir ve neşriyatta bulunur.

YÜKSEK ZİRAAT ENSTİTÜSÜ AÇILIRKEN
30 EKİM 1933

Açış Konuşması : İsmet İNÖNÜ "Başvekil"

"Şimdi Yüksek Ziraat Enstitüsünü resmen açıyorum. Türkiye Cumhuriyeti bu Enstitüyü vücuda getirmek için senelerden beri emek sarfetti. Bu Enstitüyü, fakülteler ile birlikte memlekete Ziraatte ve Baytarlıkta, Yüksek Mühendisler yetiştirecek bir ÜNİVERSİTE tanıyoruz. Bu Enstitü, memleketi gerek Baytarî sahada, gerek Ziraat sahasında tetkik ve ıslah edecek tam manasile bir Enstitü mecmuasıdır.

Efendiler! Enstitüyü hükûmetin ayni zamanda daima emniyetle istişare edeceği büyük bir Ziraat Erkânıharbiyesi tanıyoruz. Bütün ümit bu Enstitüde çalışacak ve yetişecek adamların iyi öğrenmek ve memlekete hizmet etmek için sarsılmaz bir aşkla mücehhez olmalarındadır. Bu beklediğimiz bir ümit, bir temenni değil, kendilerinin burada tahsil ederken yapmağa mecbur oldukları bir vazifedir. Bu vazifeyi ifa etmek, onlar için ne kadar büyük bir zevk olacaksa, bu vazifenin yapıldığını görmek de memleket için o kadar büyük bir teminat olacaktır. Burada yetişeceklerin bundan beş on sene sonra memleketin mukadderatı üzerinde fikirler ile, bilgiler ile müessir olacak büyük mütehassıs olduklarını görmek, bütün çekilen emeklerin, zahmetlerin karşılığı olacaktır.

Yüksek Enstitünün büyük bayram gününde açılması, manasındaki yüksekliği ve genişliği anlatmağa vesile oldu. Ankara'nın bütün yüksek şahsiyetleri bu cemiyete şeref veriyorlar. Bütün beynelmilel yüksek temsil heyetleri ve diplomatik heyetlerin burada hazır bulunmasından dolayı teşekkür ederiz. Bilhassa dost ve çok yüksek Sovyet heyetinin huzurile açılması bizim için bir memnuniyet ve şereftir. Bu Enstitüde hoca olarak çalışacaklara candan muvaffakiyet dilerim. Bu müessesede talebe olarak çalışacaklara şahsan gıpta ediyorum. Şimdi Enstitüyü dolaştığınız zaman müessesenin tertibatından ve kıymetinden zevk duyacağınıza eminim."

Kanun No : 2524 *Tarih : 26 Haziran 1934*

"Ankara Yüksek Ziraat Ensitüsü kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun.

Madde 1— Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü hakkındaki 10 Haziran 1933 tarih ve 2291 numaralı kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Enstitü: Tabiî ilimler, Ziraat, Baytar, Ziraat San'atları ve Orman namile beş fakülteden mürekkep akademik bir müessesedir. Ders okutur. Kendi sahasında ilmî ve fennî araştırmalar yapar, reyler ve fikirler verir ve neşriyatta bulunur. Orman fakültesinin ihtisas tedrisatı orman olan mıntıkalarda yapılır."

Z İ R A A T   F A K Ü L T E S İ

Giriş

Yirminci yüzyılın son çeyreğinde dahi Türkiye'nin ekonomik yapısına en büyük katkıda bulunan sektör olan ziraatın öğretiminin de aynı derecede önem taşıdığına şüphe yoktur. Nitekim, konunun önemi, XIX. yüzyılın ortalarında anlaşılmış ve 137 yılda çeşitli aşamalardan geçilerek bugün yeni bir değişim dönemine ulaşılmıştır.

1846 yılından bugüne kadar geçen sürede ziraat yüksek öğretimimizi, çeşitli aşamalarla ulaşılmış; sistem, fonksiyon ya da çeşitli karakterleri ile birbirinden farklı döneme ayırmak mümkündür. Bu kadar fazla değişmeleri istikrarsızlık olarak değerlendirmemek gerekir. Aksine, bilim ve teknolojideki ilerlemelerin, keza eğitime ilişkin gelişmelerin yakından izlenmesi anlamına almak daha doğru olur.

Kuruluş ve organizasyon aşamaları ise asıl olarak 4936, 115, 1750 ve nihayet 2547 sayılı yasalara bağlı olarak değişmiştir.

Türkiye'de Ziraat Öğretiminin Başlangıcı

Ziraat öğretiminin ilk ya da başlangıç dönemi, birbirinden bazı yönleri ile farklı olmalarına rağmen genel karakterleri yönünden aynı döneme alınabilecek 3 ayrı ziraat yükseköğretim kuruluşunu kapsar*.

* İ.A. KANSU. 1979: *Ziraat Yüksek Öğretimimizde Aşamalar*. Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesinde düzenlenen simpozyumda (10.1.1979) sunulan tebliğ.

1846 yılında İstanbul'da Ayamama Çiftliğinde öğretime açılan fakat birkaç yıl sonra kapatılan "*Ziraat Okulu*" ülkemizde bu alandaki öğretimin öncüsü olmuştur.

Daha sonra, 1891 yılında "*Halkalı Ziraat Mektep-i Âlîsi*" gene İstanbul'da 4 yıllık öğretim sistemi ile açılmış ve Birinci Dünya Savaşı nedeni ile ara verdiği öğretimine, Mütarekeden sonra 3 yıllık bir sistemle devam olunmuştur.

Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlîsinde "*Genel Ziraat Öğretimi*" sürdürülmekle beraber, mezuniyet diplomasında "*mümarese sahibi olduğu*" dal belirtiliyordu. Kısaca, bölüm öğretimi yapılmamakla beraber bazı ana dallara yönelme imkânı tanınmakta idi. Bu okul, 20.6.1927 tarihinde çıkan 1109 sayılı "*Ziraat ve Baytar Enstitüleri ile Âlî Mekteplerі Tesisine ve Ziraat Tedrisatının Islahına Ait Kanun*" ile öğretime kapatılmıştır.

Üç yıl sonra, 1930'da (30.6.1930 / 1965) "*Ankara Ziraat Yüksek Mektebi*" açılmış ve bu okul öğretimini 3 yıl sürdürmüştür.

Üniversiter Sistem veya Yüksek Ziraat Enstitüsü Dönemi

Ziraat öğretimimizde *üniversiter sisteme* yani ikinci döneme geçişte gerçekten büyük bir aşama görülmektedir.

A) *Ankara Y.Z.E.'nün Kuruluş ve İşleyişi*

Cumhuriyetin X. Yılında (10.6.1983 tarih ve 2291 sayılı kanun ile) kurulan ve 30 Ekim 1983 günü öğretime açılan "*Yüksek Ziraat Enstitüsü*" ve dolayısıyla onun "*Ziraat*" ve "*Ziraat San'atları*" Fakülteleri, birer "*yüksek okul*" olan önceki kuruluşlardan, özellikle fonksiyonel ve yapısal yönden tamamen farklı idi.

Y.Z.E., "*Ziraat*", "*Veteriner Hekimliği*" ve "*Ormancılık*" alanlarında meslek adamları yetiştirmekle beraber, bu konularda memleket bilimini kurma görevini de üzerine almıştır. Buna göre, *Y.Z.E.* sadece yükseköğrenim veren bir kuruluş değil, aynı zamanda, kendi alanlarında bilimsel incelemeler yapan bir araştırma merkezi olmuştu. Gerçekten Y.Z.E.'nün kuruluşunda şu amaçlar güdülmüştür:

1. Bir çiftçi yurdu olan ülkemizde ziraatın, veteriner hekimliğinin ve ormancılığın esaslı surette iyileştirilmesi ve düzenlenmesi,

2. Devlet Veteriner, Orman ve Ziraat teşkilatı ve kuruluşları için fen adamlarının, devlet orman işletmeleri, büyük ziraat işletmeleri ve haraları idare edebilecek uzmanların yetiştirilmesi,

3. Memleketin Orman, Ziraat ve Veteriner işlerinde bilimsel araştırmalar, fennî deneyimlerden elde edilen sonuçların yayımlanması ve uygulanması,

4. Bu şubelerin ulusal ekonomiye en uygun şekilde işletilmesi,

5. Türk köylüsünün yeni ve verimli usullerle çalışması, en uygun araç ve gereçle donatılması yollarının aranması,

6. Türk topraklarında tam anlamı ile bir memleket Ziraat, Orman ve Veteriner hekimliği bilgisinin kurulması.

Bu ülkülere göre kurulan Y.Z.E.'nün "*Tabii İlimler*", "*Ziraat*", "*Ziraat San'atları*", "*Veteriner*" ve "*Orman*" olmak üzere beş fakültesi vardı. Bunlardan Ziraat, Veteriner ve Orman Fakültelerinde akademik öğrenim ile "*Yüksek Ziraat Mühendisi*", "*Veteriner Hekim*" ve "*Yüksek Orman Mühendisi*" yetiştirilirdi. Beş fakültenin hepsinde ve bunlara bağlı uzmanlık enstitülerinde memleket araştırmaları yapılır, bilimsel incelemelerde bulunulur; ve memleket ziraat, orman, veteriner işlerinin ülke şartlarına uygun bir düzende kurulması ve işlemesine ait düşünce ve fikirler ilgili makamlara bildirilir, bu konular üzerinde bilimsel yayın yapılırdı.

Öğretim yanında ve hemen hemen aynı ağırlıkta olmak üzere araştırmaya yer ayırması, yani düşünsel beceriye önem vermesi ve keza akademik ünvan verme yetkisine sahip olması *Y.Z.E.*'nün fonksiyonel olarak üniversiter özellikte bulunduğunun kanıtlarıdır.

Diğer taraftan, yapısal özelliği itibariyle, belli bilim disiplinine ve bunun alt bölümlerine göre kurulmuş oluşu, gene üniversiter karakterini gösterir. *Y.Z.E*'nün akademik sisteminin, 4936, 115, 1750 ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunlarında da aşağı yukarı aynen yer alması bunun kanıtlarıdır. Asistan olmak için yabancı dil ve bilim sınavını başarmak; özellikle belirli yıllar içerisinde *Doktora* yapmak, öğretim üyesi olabilmek için ise *Doçentlik* payesine erişmek şartları, 1933 yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır. *İstanbul Darülfünûn*'unun Üniversiteye dönüştürülme çabalarının sürdürüldüğü dönemin de aynı yıllara rastlaması hayli ilginçtir ve kabul edilen sistem *Y.Z.E.*'nün sisteminden pek farklı değildir.

Y.Z.E.'nün tam bir üniversiter kuruluş olduğu, 1947 yılında Milli Eğitim Bakanlığınca teklif olunan "*ANKARA TARIM ÜNİVERSİTESİNİN KURULMASI HAKKINDA KANUN TASARISI VE GEREKÇESİ*'nde de kayıtlıdır ve bizzat bu teklif, bunun en belirgin kanıtını oluşturmuştur.

Y.Z.E. bir *Rektör* ile idare olunurdu. *Enstitü Genel Sekreteri* de keza profesörler arasından seçilirdi. *Y.Z.E.*'nün bilimsel ve idarî işlerini görmek üzere ayrıca fakülte öğretim üyelerinden oluşturulan bir "*Yüksek Ziraat Enstitüsü Divanı*" vardı. Divan, *Y.Z.E.*'nün en yüksek hüküm ve karar organı idi. Divana Rektör başkanlık yapardı. Kısaca "*Divan*", bugünkü üniversitelerimizin *Senato* karşılığı idi. Bunun dışında *Tedris Heyeti* ve *Enstitü Büyük Meclisi* bulunmakta idi.

Fakülte profesörleri arasından 2 yıl için seçilen "*dekan*" ve "*Fakülte Meclisi*" fakültelerin karar ve icra organı idi. Gerekli görülen konular *Divan*'a sunulurdu.

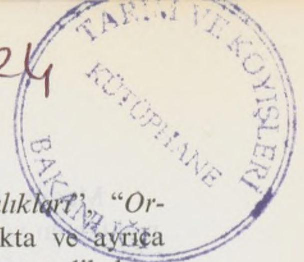
Y.Z.E.'nün içerisinde 55.000 kitap bulunan (1943 yılındaki rakkam) "*Muhlis Kütüphanesi*" adını taşıyan bir kitaplığı, matbaası, ciltevi, elektrik ve su santralı, camcılık atölyesi, fotoğraf atölyesi ve iktisadi işletmeler müessesesi *Y.Z.E.*'nün her yönü ile mükemmel bir kuruluş olduğunu göstermektedir. Keza döner sermaye ile çalışan "*İktisadi İşletmeler Müessesesi*", *Y.Z.E.*'nün teknik işletmelerini ve geniş ölçüde uygulamasıle ilgili olan işlerini yürütürdü. Bu müessesenin deneme ve üretim tarlaları, meyve ve sebze bahçeleri, aynı zamanda, *Enstitü* öğrencilerinin uygulama yeri idi.

B) *Öğretim Sistemi*

Y.Z.E. Ziraat Fakültesinin öğretim sistemi, ilk 2 sömestreyi 10 aylık sürekli staj ile karşılayan ve 8 sömestrede, yani 4 yılda "genel ziraat öğretimi" esasına dayanmakta idi. Aslında 4 yıla sığabilecek teorik dersler ve bunlara ait tatbikatın 3 yıla sıkıştırılmış olmasının, öğrencilerin dersler dışında meslekî ve sosyal, başka herhangi bir işle uğraşmalarına imkân vermemesi gibi bir sakınca dışında, öğretim bir hayli yüksek düzeyde bulunuyordu. Salt teorik dersler hariç, bütün derslere ait uygulamalara yeterince zaman ayrılmış olması dolayısıyla, öğretim büyük ölçüde başarılı olmakta idi.

Derslerin yıl esasına göre düzenlenmiş olmasına rağmen, sömestre sınavlarının bulunuşu ve diğer taraftan her sınıftaki 50–100 öğrencinin ders çalışma imkânlarının da sağlanmış bulunuşu, başarıyı arttıran faktörler idi.

İkinci sınıfta FKB derslerine ek olarak "*İklim Bilgisi*", "*Anatomi*", "*Genel Ekonomi*", "*Kültürteknik I*" dersleri; üç ve dördüncü sınıflarda ziraatın bütün dallarındaki meslek dersleri yanında gene

"*Ekonomi II*", "*Zirai Hukuk*", "*Hayvan Salgın Hastalıkları*", "*Ormancılık*" ve "*İnkilâp Tarihi*" gibi yan dersler alınmakta ve ayrıca son sınıfta bir "*mezuniyet tezi*" hazırlanmakta idi, (yabancı dil dersleri de vardı).

Y.Z.E. Ziraat Fakültesi'nin 10 ihtisas Enstitüsü:

(1) *Eknomi ve Zirai İşletmecilik*, (2) *Nebat Yetiştirme ve Islahı*, (3) *Zootekni*, (4) *Bağ-Bahçe*, (5) *Zirai Kimya*, (6) *Toprak*, (7) *Ziraat Alet ve Makinaları*, (8) *Kültürteknik*, (9) *Süt ve Süt Mamulleri* (10) *Ormancılık*.

Ziraat Sanatları Fakültesi'ne bağlı enstitüler ise aşağıda belirtilmiştir:

(1) *Ziraat San'atları*, (2) *Lif Teknolojisi ve Köylü El San'atları*.

Y.Z.E. hakkında yeterince ve anlamlı bazı bilgilere sahip olabilmek ve o kuruluşun önem ve değerini kavrayabilmek için 10.6.1933 tarih ve 2291 sayılı "*Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Kanunu*" 'nun bazı kritik maddelerini hatırlamak gerekir:

DİVAN

Madde 10. Divan, Ziraat Vekâletinin istişarî yardımcısıdır. Bu hususta gerek cevaben, gerek *kendiliğinden* rey ve mütalâa bildirir.

Madde 11. Divan, Enstitü ile Ziraat Vekâleti arasında temas vasıtasıdır. Divan namına yazılan evrakı Rektör imzalar.

ENSTİTÜ BÜYÜK MECLİSİ

Madde 14. Enstitü Büyük Meclisi ordinaryüs ve profesörlerden ve doçentlerden, şube şeflerinden, *asistanlardan*, *muallimlerden* ve *memurlar ile her fakülte talebesinin kendi aralarından seçeceği üçer murahhastan* mürekkeptir. Bu meclis ya bizzat rektör tarafından, yahut Divan tarafından veya doçent, şube şefleri ve asistanlardan mecmuan yirmibeş kişinin tahriri isteği üzerine toplantıya çağrılır.

İLİM UZUVLARI

Madde 18. Enstitünün ilim uzuvları ve bunların barem dereceleri aşağıda gösterilmiştir (Sadece üyelerin ünvanları alındı):

İkinci sınıf asistan, Birinci sınıf asistan, Başasistan, Şube şefi, İkinci sınıf doçent, Birinci sınıf doçent, İkinci sınıf profesör, İkinci sınıf ordinaryüs ve Birinci sınıf ordinaryüs.

Madde 19. .... İkinci sınıf asistan olabilmek için bir yüksek mektepten veya bu enstitülerden *İYİ* derecede mezun olmak şarttır ...

Bu arada *asıl önemli* bazı hususların geçici maddeler arasında yer aldığı görülmektedir:

Muvakkat birinci madde - Ankara'da Yüksek Ziraat Enstitüsü Tedris Heyeti kadrosu tamamen teşekkül edinceye kadar Ziraat Vekili, ecnebî Profesörler ve Mütahassıslar getirmeye mezundur.

Ancak, yabancı memleketlerden getirilecek bu zatların getirildiği mevki için lazım olan evsafı haiz olmaları ve kendi memleketlerinin ilim muhitlerinde o dereceyi almış bulunmaları şarttır.

Muvakkat dördüncü madde - Yüksek Ziraat ve Baytar ve Orman Mekteplerindeki *Müderrislikler bu kanundaki Profesörlük karşılığı değildir*. Profesör olmak ve ünvanı kullanabilmek için ancak bu kanunda gösterilen şartları haiz olmak lazımdır. Umûmî Kâtip ve İdarî Müşavirin yüksek mektep mezunu olması, Avrupa'da tahsilini tevsi etmiş, tedrisat ve idare işlerinde veya Mektep Müdürlüklerinde bulunmuş olması şarttır ....

Y.Z.E. dönemine ait açıklamaları burada tamamlarken, bu müessesenin kuruluş direktifini veren büyük *ATATÜRK*'ü, gerçekleşmesini sağlayan sayın İnönü'yü ve zamanın Tarım Bakanı Sayın Muhlis Erkmen'i; kuruluş yıllarında öğretim ve araştırma görevlerini yüklenmiş bulunan Alman öğretim üyelerini ve önce öğretim üyesi yardımcısı olan, sonra bütün sorumluluğu yüklenen hocalarımızı minnetle anmak isterim. "Alman öğretim üyelerinin yerleştirdiği, bilim disiplin ve karakteri, Orman, Veteriner ve Ziraat Fakültelerimizde bugüne kadar devam eden bir gelenek halini almıştır" demek onların hatıralarına karşı bir kadirşinaslık olur.

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi

Y.Z.E.'nün Ziraat ve Ziraat San'atları Fakültelerinin, bir arada, Ankara Üniversitesine bağlanmaları ile (1.1.1948 / 5234) ortaya çıkan *A.Ü. Ziraat Fakültesi* sadece isim değiştirmeden ibaret bir değişiklik getirmiştir. Fakültenin öğretim sisteminde bir değişiklik olmamıştır; hatta, bu değişiklik kamuoyunca uzun süre sonra öğrenilmiştir. Bununla beraber, Fakültenin Tarım Bakanlığına bağlı olmaktan kurtulup, özerkliğine kavuşmasını olumlu bir gelişme olarak belirtmek gerekir.

A) *Kuruluş Aşamaları*

Y.Z.E.'nün Ziraat ve Ziraat San'atları Fakülteleri birleştirilerek 7.7.1948 tarih ve 5234 sayılı kanunla, iki yıl evvel kurulmuş olan (18. 6.1946 ve 4936) Ankara Üniversitesine bağlanmıştır.

Anılan kanunun gerekçesinde Fakültenin kuruluş amaçları 6 maddede toplanmıştır:

(1) Bir çiftçi yurdu olan memleketimizde ziraatın esaslı surette iyileştirilmesi ve düzenlendirilmesi;

(2) Devlet ziraat teşkilatı ve müesseseleri için fen adamlarının ve mütehassısların yetiştirilmesi;

(3) Memlekette ziraat sahasında ilmî araştırmalar ve fennî tecrübelerden elde edilen neticelerin yayılması ve tatbiki;

(4) Ziraatın, millî iktisada en uygun şekilde işletilmesi;

(5) Türk köylüsünün yeni ve en modern usullerle çalışması, en elverişli alet ve vasıtalarla donatılması yollarının aranması;

(6) Türk topraklarında tam mânâsıyla, bir memleket ziraat ilminin kurulması.

1. İlk Yıllar

a) Kürsüler

Fakültenin Enstitü (Kürsü) sayısında *Y.Z.E.*'nün son yılında gerçekleşen bir artış oldu ve *Entomoloji* ile *Fitopatoloji* bilim dalları *Zooloji* ve *Botanik*'ten ayrılarak "*Bitki Hastalıkları Enstitüsü*" adı altında birleşti.

Üniversitelerde "*Kürsü*"lerin kurulması ile, *Y.Z.E.* dönemindeki "*Enstitüler*" "*Kürsü*" adını aldı. Daha sonraki yıllarda A.Ü. Ziraat Fakültesinde birçok yeni Kürsü kuruldu; daha doğrusu eski kürsüler birkaç kürsüye ayrıldı. Böylece 20 kürsü meydana geldi; bazılarının sadece adları değiştirildi:

⊙ *Bağ-Bahçe Kürsüsü* 3'e ayrıldı:

(1) Bağ-Bahçe K.

(2) Bahçe Mimarisi ve Ağaçlandırma K.

(3) Meyve Yetiştirme ve Islahı K.

⊙ *Bitki Yetiştirme Kürsüsü* 3'e ayrıldı:

(1) Bitki Yetiştirme K.

(2) Endüstri Bitkileri K.

(3) Yem Bitkileri, Çayır ve Mera K.

⊙ *Bitki Hastalıkları Kürsüsü, Bitki Koruma Kürsüsü* adını aldı.

⊙ *Zirai Ekonomi ve İşletmecilik Kürsüsü, Kültürteknik Kürsüsü, Toprak (Toprak Bilgisi)* ve *Zootekni Kürsüsü* durumunu korudu.

⊙ *Ziraat Sanatları Kürsüsü* 5'e ayrıldı:

(1) İhtimar Sanatları K.

(2) Lif Teknolojisi ve Köy Sanatları K.

(3) Süt ve Mamulleri K.

(4) Ziraat Sanatları K.

(5) Mezbaha Teknolojisi K.

⊙ *Ziraat Alet ve Makineleri Kürsüsü* 2'ye ayrıldı:

(1) Ziraat Aletleri K.

(2) Ziraat Kuvvet Makineleri K.

⊙ *Zirai Kimya Kürsüsü* 2'ye ayrıldı.

(1) Bitki Besleme K.

(2) Hayvan Besleme K. (Besin Maddeleri ve Hayvan Besleme Kürsüsü)

Daha sonra (1955–56) *Ev Ekonomisi Kürsüsü* kuruldu.

Bölüm sisteminin kabulü üzerine (13.10.1953 tarih ve 8532 sayılı Resmi Gazete) bu kürsüler ilgili Bölümlere (Bakınız S. 10-11).

b) Binalar

Ziraat Fakültesi binaları Ankara Üniversitesine katıldığı yıllarda Ankara'nın kuzeyinde Dışkapı'da Keçiören ve Çubuk Barajına giden yolların arasında kalan üçgene yerleşmiş, Dekanlık dışında 6 bina ve bazı ek tesislerden ibarettir.

Dekanlık uzun yıllar Ankara Üniversitesi Rektörlüğü'nün de bulunduğu binada yerleşmiştir; merasim salonu ve Fakülte Kurulu salonu da aynı binada bulunmaktadır.

Kürsülerin binalara dağılışı, binaların o zaman kullanılan numaralarına göre aşağıda gösterilmiştir (Fen Fakültesine ait elemanların gidişinden sonra):

3 No.'lu bina: Endüstri Bitkileri, Bitki Yetiştirme, Yem Bitkileri, Çayır-Mera ve Zirai Ekonomi ve İşletmecilik.

4 No.'lu bina: Kültürteknik, Bağ-Bahçe, Meyva Yetiştirme ve Islahı, Bahçe Mimerisi ve Bitki Koruma.

5 No.'lu bina: Mezbaha Mahsulleri, Besin Maddeleri ve Hayvan Besleme (bir kısmı) Kürsüleri.

6. No.'lu bina İhtimar (Fermantasyon) Teknolojisi, Lif Teknolojisi ve Köy Sanatları, Toprak, Ziraat Sanatları.

11 No.'lu bina: Bitki Besleme (bir kısmı) ve Zootekni Kürsüleri.

Süt Teknolojisi binası: Süt ve Mamulleri Kürsüsü.

Makina binası (geçici): Ziraat Alet ve Makineleri Kürsüsü ile Ziraat Kuvvet Makineleri Kürsüsü.

Daha sonraki yıllarda yeni binalar, Fakültenin tarla ve bahçeleri içine yapılmaya başlandı: Ev Ekonomisi, Ziraat Sanatları, Bitki Koruma, Kültürteknik, Endüstri Bitkileri ve Anfi, Toprak Verimliliği ve Radyofizyoloji, Toprak İlmi, Diploma Sonrası Yüksek Okulu, Kapalı Spor Salonu, Süt İşletmesi, Meyve Yetiştirme ve Islahı-Bağ Bahçe, Hasat sonrası Fizyoloji Laboratuvarı, Mikrobiyoloji binaları olup; Fermantasyon Teknolojisi ve Mezbaha Mahsulleri binalarıdır.

Fakültenin sahip olduğu diğer binalar hayvancılık tesisleri, garaj, atölyeler v.b.'dir.

c) Tarla ve bahçe varlığı

Ziraat Fakültesinin kuzey tarafında ve Keçiören yolunun (Fatih Caddesinin) iki tarafındaki ve çoğunluğu sulanabilen toplam 594 da arazi varlığı vardı. Bunun 438 da'ı tarla, bahçe ve bağ olarak kullanılmakta idi. Bu arazi, Fakültenin tüm denemelerine yetişmediği için, araştırmalar Tarım Bakanlığına ait Çiftlik v.b. tesislerde veya kiralanabilen yerlerde yapılmakta idi.

2. Bölüm-Kürsü Sistemi Dönemi

A.Ü. Ziraat Fakültesi her ne kadar yıllardır Bölümler oluşturup Kürsülerin bunlara bağlı olarak faaliyet göstermesini benimsemiş ise de bu sadece bir akademik düzenleme idi. Fakat, 7.7.1973 tarihinde yayımlanan 1750 sayılı *Üniversiteler Kanunu* ile tüm üniversitelerde uygulanmaya başlanan sistem ise bir fakültede "*Kürsülerden oluşan Bölüm*", "*Kürsüleri olmayan Bölüm*" ve bağımsız "*Kürsü*" kurulmasını getirince Fakültenin bölünüşü aşağıda belirtilen şekle dönüştü:

Bahçe Bitkileri Yetiştirme ve Islahı Bölümü:

(1) Bağ-Bahçe Kürsüsü

(2) Meyve Yetiştirme ve Islahı Kürsüsü

Tarla Bitkileri Yetiştirme ve Islahı Bölümü

(1) Bitki Yetiştirme Kürsüsü

(2) Endüstri Bitkileri Kürsüsü

(3) Yem Bitkileri, Çayır ve Mera Kürsüsü

Bitki Koruma Bölümü

(1) Entomoloji Kürsüsü

(2) Fitopatoloji Kürsüsü

Hayvan Yetiştirme ve Islahı Bölümü (sonra adı *Zootekni Bölümü* oldu)

(1) Zootekni Kürsüsü (sonra adı *Hayvan Yetiştirme ve Islahı* oldu)

(2) Besin Maddeleri ve Hayvan Besleme Kürsüsü

(3) Küçük Evcil Hayvanlar Kürsüsü

(4) Su Ürünleri Kürsüsü (Sonra ayrı Bölüm oldu)

Toprak İlmi Bölümü

(1) Toprak Kürsüsü

(2) Bitki Besleme Kürsüsü

(3) Radyofizyoloji ve Toprak Verimliliği Kürsüsü

Ziraat Teknolojisi Bölümü

(1) Gıda Bilimi ve Teknolojisi Kürsüsü

(2) Fermantasyon Teknolojisi Kürsüsü

(3) Mezbaha Mahsulleri Teknolojisi Kürsüsü

Ziraat Makineleri Bölümü (Sonra Kürsüsüz Bölüm oldu):

(1) Ziraat Aletleri Kürsüsü

(2) Ziraat Kuvvet Makineleri Kürsüsü

Zirai Ekonomi Bölümü

(1) Zirai Ekonomi ve İşletmecilik Kürsüsü

(2) Ziraat Politikası ve Yayın Kürsüsü

Kültürteknik Bölümü (Kürsüsüz)

Peyzaj Mimarisi Bölümü (Kürsüsüz)

Süt Teknolojisi Bölümü (Kürsüsüz)

Zirai Mikrobiyoloji Kürsüsü (Bağımsız Kürsü)

Zirai Genetik ve İstatistik Kürsüsü (Bağımsız Kürsü)

Ev Ekonomisi Kürsüsü (Bağımsız Kürsü)

Lif Teknolojisi ve Köy Sanatları Kürsüsü

Ayrıca, 1971 yılında doktora ve ihtisas (uzmanlık) çalışmalarını yönlendiren "*Diploma Sonrası Yüksek Okulu*" (27.7.1971 gün ve 13908 sayılı Resmi Gazete) kuruldu (Bakınız S. 13, 14)

B. Öğretim Sistemi Aşamaları

1. Bölüm Sistemi

Bölüm sistemi konusundaki ilk düşünceler ve görüşmeler *Y.Z.E.* devrine dayanır. A.Ü. Ziraat Fakültesi, konunun olgunlaşması üzerine 1953 yılında "*Dört Yıllık Bölüm*" sistemine geçmiştir (Resmi Gazete 13.10.1053 / 8532).

Yeni yönetmeliğe göre, adeta bir bölüm imiş gibi "*Genel Zirai Bilgiler Lisansı*" öğretimi de sürdürülmüş ve fakat ağırlık "*Özel Zirai Bilgiler Lisansı*"na verilmiştir.

Toplam olarak (pratik çalışma 20 ve yabancı dil 18 saat dahil) en az 180 sömestre saat öğretimi esas alan sistemde, öğrenciler, Fakülteye girişte bölümlere ayrılmış ve o bölüme özgü olarak (1) *Hazırlayıcı dersleri*, (2) *Tamamlayıcı Meslek Derslerini* ve (3) *Bölüm derslerini* (en az 45 sömestre saat) almıştır. Hazırlayıcı ve Tamamlayıcı derslerden bir kısmının zorunlu, bir kısmının seçmeli olması kabul edilmiştir. Pratik çalışmalar kış ve yaz tatillerinde bölümler ile ilişkili işletme ve kurumlarda yapılmış ve 20 sömestre saat olarak değerlendirilmiştir.

Yönetmelik gereğince hazırlayıcı derslerin sınavlarını tamamlamak bir "*baraj*" olarak kabul edilmiş ve sınav giriş hakkı sonsuz sayıya çıkarılmıştır.

Evvelce üç yıla sıkıştırılmış olan ve ayrıca artan ders müfredatı dolayısıyla çoğalan yük altında öğrencilerin zorlanmalarının önlenmesi sistemin olumlu yönüdür. Fakat, daha ilk sömestreden itibaren bölümlerin derslerinde farklılaşmalar oluşu, bu sistemde öğretim görmüş *Ziraat Yüksek Mühendisleri*'*nin* adeta birbirinin dilinden anlamaz kişiler haline gelmelerine sebep olmuştur. Örneğin, "*Hayvan Yetiştirme ve Islahı Bölümü*" mezunu ile "*Toprak Bölümü*" mezununun ortaklaşa aldıkları zorunlu ders sayısı sadece 5'dir ve bunlar, sömestre saat esasına göre, tüm derslerin yaklaşık olarak, sadece % 15'i oranındadır.

Diğer taraftan, *Ziraat Yüksek Mühendisi* çalıştıran, Tarım Bakanlığı dahil, kamu kuruluşlarının, diplomalarda mezun olunan "*Bölüm*"ün belirtilmiş olmasına rağmen, atama yaparken, bu hususu dikkate almayışı biraz evvel belirtilen farklılaşmanın sakıncalarını daha da arttırmıştır. Ayrıca, farklı bölümlerde öğretimin 159 ile 197 sömestre saat (yabancı dil ve staj hariç) arasında oynamalar göstermesi ki, bu yaklaşık olarak 8 sömestre boyunca, hergün 1 saat ders ya da 2 saat tatbikat farkı demektir, öğrencilerde bazı psikolojik huzursuzluklara da yol açmıştır.

2. Beş Yıllık Öğretim

Bir taraftan, biraz evvel sayılan sakıncaların çokluğu, bütün bölümler tarafından okutulan derslerin çoğaltılması yönündeki görüşler; diğer taraftan, her yıl artan bir hızla gelişen bilim ve teknolojinin, özellikle arazi tekniğine ilişkin konularda daha çok bilgi sahibi *Ziraat Yüksek Mühendisleri*'nin gerekliliğini ortaya koyması, böyle bir öğretimin 4 yılda gerçekleştirilememesi durumunu yaratınca, önce

Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi "5 yıllık Bölüm Sistemi"ni kabul etmiş (10.7.1962) ve 1962–63 öğretim yılından itibaren uygulamaya başlamıştır. Bu sistemi, *Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi* (29.6. 1967) 1967–68 öğretim yılında, (1.8.1969) uygulamıştır.

Beş Yıllık Bölüm sistemini *Dört Yıllık Bölüm*'den ayıran sadece öğretimin bir yıl uzatılması olsa idi, bu bir aşama kabul edilemezdi. Asıl farklılığı belirtmek için Beş Yıllık Bölüm sisteminin, "*Genel Ziraat*" ve "*Dört Yıllık Bölüm*" sistemlerine üstünlüklerini tesbit gereklidir. Bu fark ya da üstünlükler 4 noktada toplanabilir:

(1) Öğretimin 2 sömestre uzaması, bilim ve teknikteki gelişmeler nedenile, derslerin müfredatındaki artışa karşıt yeterli öğretim süresi sağlamıştır.

(2) Bu sayede bütün bölümler FKB derslerinin hepsini alma imkanına kavuşmuştur.

(3) Aynı nedenlerle, evvelce öğretimi yapılmayan ya da yapılamayan bazı yeni dersler programa alınmıştır. Bunların başlıcaları (bütün bölümler dikkate alınarak) *İstatistik Metodları, Matematik II, Mühendislik Mekaniği, Teknik Resim, Analitik Kimya, Genel Biyokimya, Genel Fizyoloji, Genetik, Genel veya Zirai Mikrobiyoloji, Zirai Elektrifikasyon, Zirai İnşaat, Zirai Kıymet Takdiri ve Muhasebe, Zirai Pazarlama, Toprak ve Su Muhafazası, Yayım ve Haberleşme ile Köy Sosyolojisi*'dir.

(4) Bunlar dışında bölüm öğrencileri, Fakültedeki tüm kürsülerin çalışma alanlarına giren bilgileri öğreten "*Genel*" dersleri almakta ziraatın her dalına ait bilgi sahibi olmuşlardır.

Burada 4 yıllık bölüm sisteminde görülen aksaklıklara, evvelce verilen örneklere ek olarak, bir yenisini katmak mümkündür. O sistemde Makine Bölümünde okuyan öğrenciler "*Zirai Mücadele Alet ve Makinaları*" dersi almakla beraber "*Zirai Mücadele*" ve "*İlaçları*" hakkında en ufak bir bilgiden yoksun durumda idiler. Yani, aleti biliyorlardı ve fakat onun içerisine koyacak ilaç ve bu aleti kullanmanın amaç ve yöntemlerinden habersizdiler.

3. Diploma Sonrası Yüksek Okulu'nun Kuruluşu

Ziraat Fakültelerinin lisans öğretiminden sonra, diploma sonrası öğretime geçmeye başlamaları ve bu yola bazı üniversitelerden ve pek çok fakültelerden önce atılması, iftihar edilecek bir durum ve gerçek bir aşamadır.

Ziraat Fakülteleri bu yönden incelendiğinde, bu öğretimin bir akademik kuruluş haline getirilmiş oluşu ile *A.Ü. Ziraat Fakültesi* diğerlerinden ayrılır.

Hazırlıkları ve kuruluşu birkaç yıl alan, yönetmeliğinin yayımı (27.7.1971 gün ve 13908) ve öğretime başlaması 1971-72 ders yılında gerçekleştirilen *Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Diploma Sonrası Yüksek Okulu*, adından da anlaşılacağı üzere, Fakülteye bağlı bir yüksek kuruluş halinde çalışmakta idi. Kendi organları *(Öğretim Kurulu, Yönetim Kurulu* ve *Müdür)* vardı (Madde 2). Bu Yüksek Okulda "*Kısa Süreli Kurs ve Seminerler*" ile "*İhtisas*" ve "*Doktora*" öğretimi yapılmakta idi (Madde 10).

4. Lisans ve Yüksek Lisans Ayırımı

Üniversitelerarası Kurul'un kararı (2.6.1975 / 15-12) uyarınca, *Ziraat Fakülteleri*'nin öğretim süre ve sistemlerinin 4+1 esasına göre, yani 4 yılda "*Lisans Diploması*" ve 5 yılda "*Yüksek Lisans Diploması*" verecek şekilde yeniden düzenlenmesi gerçekleştirilmiştir.

Bu konuda 4 Ziraat Fakültesinin kabul ettiği ortak ilkelerin başlıcalarını şöyle sıralamak mümkündür. Fakat, hemen belirtmek yerinde olur ki bu ilkelerden bazıları kesinlik kazanmamış veya farklı uygulanmıştır:

Dört yılda bütün bölümlere verilecek dersler "*Temel Bilim Dersleri*" (550-750 D.S.),* "*Ziraat Mühendisliği Temel Bilim Dersleri*" (550-750 D.S.), "*Ziraat Mühendisliği Temel Dersleri*" (800-900 D.S.) ve her bir bölüm için farklı olmak üzere "*Bölüme Hazırlayıcı Dersler*" (450-600 D.S.) "*Bölüm Dersleri*" (700-800 D.S.) olarak 4 grupta toplanmıştır. Bu ders gruplarının oranları sırasile yaklaşık % 22, % 30, % 18 ve % 30'dur.

Öğretim içinde "*Baraj Uygulaması*" kabul edilmiştir. O tarihte yürülükte olan yönetmeliklere göre bu baraj Ankara ve Atatürk Üniversiteleri Ziraat Fakültelerinde FKB derslerinden sonra, Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesinde hem FKB'den sonra hem de Bölüm derslerine başlarken uygulanmıştı. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesinde "*Önders*" sistemi kabul edilmiş ve bunun için oldukça uzun bir liste hazırlanmıştı.

Öğrencilerin Fakülteye girişte bölümlere ayrılması, Fakülteler arasında öğrenci naklinin 3. ve daha yukarıki sömestrelerde yapıl-

---

D.S.: Ders saati.

ması, programlara *Türk Dili* dersi konulması, yabancı dil öğretimine önem verilmesi, diploma derecelendirmesinde aynı değerlerin kullanılması kabul edilen diğer ilkelerdir.

Bu sistemde 4 yıllık öğretimi tamamlayanlar belirli bir "Bölüm" mezunu "*ZİRAAT MÜHENDİSİ*" ve 5 yılı tamamlayanlar "*ZİRAAT YÜKSEK MÜHENDİSİ*" olarak meslek hayatına atılmışlardır. Ayrıca, yüksek lisansı tamamlayanlara "*MASTER*" derecesinin de verilmesi kesin karara varılmamış, süre açısından üzerinde tartışılan bir konu olmuştur. En az 2 sömestrede 350–540 saat ders ve toplam 200+300 saat karşılığı seminer ve araştırmaların tamamlanması ilkesi, bu çalışma döneminin karakteri gereği en az 3 sömestrede yerine getirilebileceği görüşü karşısında zayıf görünmekte idi.

Bu "*4 + 1 Sistemi*" 2 önemli hususu ortaya çıkarmıştır:

(1) Türkiye'de ilk defa "*Ziraat Yüksek Mühendisliği*" yanında "*Ziraat Mühendisliği*" sınıfı da yer almıştır.

(2) Beş yıllık öğretim aynı zamanda "*Master*" derecesine de hak kazandırmaktadır. Böylece şimdiye kadar uygulanan "*UZMANLIK*" veya "*MÜTEHASSIS*"lık'dan bir bakıma farklı, *Ziraat Yüksek Mühendisliği*ne ek bir mütehassıslık formasyonu kabul edilmiştir.

5. *Gerçekleşmeyen Bir Girişim: Tarım Üniversitesi*

Yukarda açıklanan son sistem (4+1 sistemi) henüz uygulanmaya başladığı günden itibaren *A.Ü. Ziraat Fakültesi*'nde öğretim sistemi ile ilişkili tartışmaların sonu gelmemiş ve bu öğretimin dahi, bilim ve teknolojideki son derece hızlı gelişmenin ortaya çıkardığı yeni bilgilerin öğretilmesine ve ayrıca yeterli bilgi üretilmesine elverişli olmadığı genel görüşüne ulaşılmıştı.

Bilim ve teknolojideki gelişme, biyoloji, kimya ve teknolojinin pek çok dalı ile olan ilişkileri nedenile tarım'ı büyük ölçüde ve çok yönlü olarak etkilemektedir. Bu gelişmeye ayak uydurmak, Fakültelerimizin o günkü yapısı ile çok zor olmakta idi. Ders çeşitliliği ve ayrıca bunların içeriğinin olağanüstü genişlemesi, artması öğrencileri bilgi hamalı haline sokmuştu. Fakat, gene de yeterli bilgi ve pratiği aldıkları söylenemezdi. Öğrencilerin literatür inceleme, araştırmalara katılma gibi faaliyeti "hiç" denecek kadar az durumda idi.

Diğer taraftan, çok yönlü bir bilimler topluluğu olan tarım, çeşitli disiplinlerde diğer bazı mesleklerle sürtüşmeye girme zorunda kalmaktadır. Buna rağmen ne tarım, ne de sözkonusu diğer meslekler,

sorunu yeterince bilimsel ve eğitsel olarak ele alabilmektedir. Bu konunun tipik örnekleri olarak *Gıda Teknolojisinde* kimya mühendisleri ile; *Zootekni* disiplininde veteriner hekimler ile; *Tarım Alet ve Makinelerinde* makina mühendisleri ile; *Peyzaj Mimarisinde* diğer birkaç meslek ile olan sürtüşmeler gösterilebilir. Ancak, bu disiplinlerin fakülte düzeyinde ele alınışı, gerçekten olumlu sonuçlara ulaşacak ve bu sorunları çözümleyecekti.

Tarım Üniversitesi için bir üçüncü gerekçe olarak, ihtisaslaşmış öğretim kadrosundan yürürlükteki sistemlerde derslerin çeşit ve saatları sınırlı olduğu için yüzeysel olarak veya çok az yararlanabildiği söylenebilir. Bu kadrodan yeni bir ziraat fakültesi kuruluşunda yararlanmak onların ihtisaslaşmış bilgilerinin derinleşmesini önleyecek ve hatta geriletecektir.

Tarım Üniversitesinin gerçekleştirilmesini zorlayan yukarıda sayılan hususlara karşılık, bazı sakıncaların olduğunu da açıklamak gerekir:

Söz konusu üniversite öğrencilerinin temel tarım derslerine ait bilgileri edinmek için zamanları kısıtlı olacaktı.

Bölüm mezunlarının, başka konularda görevlendirilmesi gerçeğinin sakıncaları Üniversite'den sonra artacaktı.

Diğer taraftan, birbirinden çok farklı fakültelerden oluşan örneğin Ankara Üniversitesi gibi Hukuk, Siyasal Bilgiler v.b. fakülteler yanında Fen, Tıp, Eczacılık v.b. fakültelerini de kapsayan bir ünivertsitenin sorunlara çeşitli seçenekler bulma açısından daha şanslı olduğunda şüphe yoktur. Ayrıca, hiç olmazsa o sırada bir Veteriner ve bir Orman fakültesinden yoksun oluş Tarım Üniversitesini kusurlu kılacaktı. Fakat, yukarıda sayılan ve bir Tarım Üniversitesine dönüşmeyi zorlayan faktörlerin daha ağır bastığı da bir gerçekti.

Aslında, bir "*Tarım Üniversitesi*"nin kurulması girişimi ilk defa 1947 yılında Milli Eğitim Bakanlığında hazırlanan "*Ankara Tarım Üniversitesi*" Kanun tasarısı ile gündeme gelmişti. Ayrıca Sayın Sırrı Atalay'ın "*en geç 1970 yılında kurulması dileği*" ile başlattığı ikinci girişim de sonuca bağlanamamıştı.

Daha sonra, 1975 yılı başından itibaren, *A.Ü. Ziraat Fakültesinde* kurulan çeşitli komisyonların çalışmaları sonucu ortaya çıkan tasarılar erken ya da ileri dönemde gerçekleşemeden Fakülte dosyalarında, ileride belki gerçekleşir görüşü ile, saklanmaktadır.

6. Yükseköğretim Kanunu İle Getirilen Sistem

Yükseköğretim Kanunu (2547 – 4.11.1981) ile yeni bir sisteme bağlanan Türk yükseköğretimi içinde doğal olarak Ziraat Fakülteleri de yeni bir değişikliğe uğradı.

Son sınıfta geçme imkânı olan bazı dersler dışında sayıları 12'yi bulan bütün Ziraat Fakültelerinde aynı derslerin okutulması *Yükseköğretim Kurulu*'nca kararlaştırıldı.

a) **Kuruluş ve İşleyiş**

Yükseköğretim Kanunu (4.11.1981 tarihinde kabul edilen ve 2547 sayılı; 6.11.1981 günlü 17606 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan) ve bu kanunla kurulan Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK)'nun hazırladığı tüzük, yönetmelik ve kararla üniversitelerin kuruluşunda Bölüm-Anabilim Dalı ve Bilim Dalı sisteminin uygulanmasına başlandı. Bu durumda A.Ü. Ziraat Fakültesinin son akademik birimleri aşağıda gösterilmiştir:

(1) *Bahçe Bitkileri Bölümü*

(2) *Bitki Koruma Bölümü*

Entolomoli Anabilim Dalı

Fitopatoloji Anabilim Dalı

(3) *Kültürteknik Bölümü*

(4) *Peyzaj Mimarlığı Bölümü*

(5) *Su Ürünleri Bölümü*

(6) *Tarım Teknolojisi Bölümü*

Gıda Bilimi Anabilim Dalı

Süt Mamulleri Anabilim Dalı

(7) *Tarım Ekonomisi Bölümü*

Tarım İşletmeciliği Anabilim Dalı

Tarım Politikası ve Yayım Anabilim Dalı

(8) *Tarımsal Mekanizasyon Bölümü*

(9) *Tarla Bitkileri Bölümü*

(10) *Toprak İlmi Bölümü*

(11) *Zootekni Bölümü*

Hayvan Yetiştirme ve Islahı Anabilim Dalı

Hayvan Besleme Anabilim Dalı

Genetik ve İstatistik Anabilim Dalı

Diploma Sonrası Yüksek Okulu, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin (20.7.1982 tarih ve 17760 sayılı Resmi Gazete) 7b maddesine göre yürürlükten kaldırılmış; buna karşı aynı görevleri (Fen Fakültesi'ni de içermek üzere) aynı Kararnamenin 7c (3) maddesile kurulan *Fen Bilimleri Enstitüsü* yürütmeye başlamıştır.

Bunlar dışında *Ev Ekonomisi Yüksek Okulu* 1982-83 öğretim yılından itibaren faaliyete geçmiş bulunmaktadır (Aynı kararname'nin 7a (4) maddesi).

b) **Öğretim sistemi**

aa) *Ziraat Fakültesi*

Yükseköğretim Kanunu ile getirilen sistem Fakültemizde Bölüm sisteminin ilk uygulama şeklini anımsatmaktadır. Kısaca Ziraat Fakültesinin çeşitli bölümlerinde okuyan öğrenciler "bütün" dersleri alma zorunluğunda değildir; sadece kendilerini ilgilendiren dersleri almakla yükümlüdürler. Ayrıca bütün sınıflarda zorunlu olarak *Türkdili*, *Yabancıdil*, *Atatürk İlkeleri ve İnkilâp Tarihi* ile *Beden Eğitimi* dersleri vardır.

YÖK (Yükseköğretim Kurulu)'nun saptadığı ilkelere göre her yarıyıl (sınavlar hariç) 15 haftadır; yarıyıl içi ve sonu sınavlarında belirli notu alma zorunluluğu vardır. Yarıyıl içi sınav notları son nota katkı puanı olarak eklenir gibi genel kurallar olarak bütün üversitelerde uygulanmaktadır.

Fakültede öğretim (8 yarıyıl)'dır; tüm öğretim süresi kayıt tarihinden itibaren 6 yılı geçemez. Tüm derslerden ve pratik çalışmalardan başarılı olan öğrenci "*Ziraat Mühendisliği*" *(B.Sc.)* Lisans Diploması almaya hak kazanır. Diplomada öğrenim yapılan Lisans dalı belirtilir. Öğrenciler Fakülteye ÖSYM listelerinde tercih ettikleri lisans programına (11 Bölümde 12 Lisans programı vardır) göre alınırlar, yani bölüm tercihi Fakülteye başvururken belli olmaktadır.

Fakültede ilk 2 yarıyılda asıl olarak *Temel Bilim (Fizik, Kimya, Botanik* v.b.) dersleri haftalık ders saatı olarak 23 *(Gıda Bilim ve Teknolojisi* Lisans Programı *Süt Teknolojisi* L.P. ve *Tarımsal Mekani-*

zasyon L.P.)- 33 (*Kültürteknik* L.P.) saat arasında değişmektedir. *Ziraat Mühendisliği Temel (Analitik Kimya, Mikrobiyoloji, Meteoroloji, İstatistik, Genetik* v.b.) dersleri 1–3. sınıflara dağılmış durumdadır ve 12 (*Peyzaj Mimarlığı* ve *Tarım Ekonomisi* L.P.) ile 28 (*Tarımsal Mekanizasyon* L.P.) saat arasında değişmektedir.

Temel Bilim ve Ziraat Mühendisliği Temel Bilim derslerini toplam olarak enaz içeren 2 lisans programı *Peyzaj Mimarlığı* ve *Tarım Ekonomisidir* (41 saat): en fazla içeren 2 program ise *Kültür Teknik* (58 saat) ve *Bitki Koruma* (56 saat) lisans programlarıdır.

Lisans programlarının iki ve üçüncü sınıflarda (5. ve 8. yarıyıllar) aldığı Bölüm dersleri haftalık ders saatı olarak 51 (*Su Ürünleri* L.P.) ile 82 (*Gıda Bilim ve Teknolojisi* L.P.) arasında değişmektedir.

Toplam haftalık ders saatı olarak *A.Ü. Ziraat Fakültesi'nde* 208 saat ders, seminer veya uygulama yapılmaktadır. Bu, gene ortalama olarak her bir haftada 26 saata ve günde 5.2. saata karşılıktır.

Staj eğitimi bu değerlendirme dışında tutulmuştur.

bb) *Lisans Üstü Öğretim*

2547 Sayılı Kanun uyarınca üniversitelerde "*Lisans üstü öğretim*" iki aşamalı olarak yapılmaktadır. Ziraat Fakültesini ilgilendiren bu öğretim *Fen Bilimleri Enstitüsü*'nce yürütülmektedir.

Bu öğretimlere alınacak öğrenci sayısı ilgili Bölüm'ce saptanır, Enstitü'ce onaylanır.

(1) *Yüksek Lisans: Lisans* öğretimini en az 60 notla tamamlayan *ziraat mühendisleri Yüksek Lisans* yapabilir. "*Master*" karşılığı Ziraat Yüksek Mühendisi unvanını kazandıran bir öğretim düzeyidir. Dersler birbirini izleyen 2 yarıyılda tamamlanır. Derslerini başaran öğrenci en çok birbirini izleyen 2 yarıyıl içinde "tez"lerini hazırlarlar (bir yarıyıl uzatılabilir).

(2) *Doktora: Yüksek Lisans*'ı en az 70 notla tamamlayanlar "Doktora" yapabilirler. Derslerin birbirini izleyen 4 yarıyılda tamamlanması ve gene 4 yarıyılda tez'in hazırlanması (bir yıl uzatılabilir) gereklidir.

cc) *Ev Ekonomisi Yüksek Okulu*

Ziraat Fakültesine bağlı olarak öğretim ve eğitime 1982–83 ders yılında açılan *Ev Ekonomisi Yüksek Okulu*'nda da öğrenim 4 yıl sürmektedir.

c) **Araştırma ve Uygulama Çiftliği**

A.Ü. Ziraat Fakültesi kuruluşundan bu yana hasretini çektiği bir araştırma ve uygulama çiftliğine nihayet 1982 yılında kavuşmuştur. Haymana yolunda 45. kilometrede bulunan Tarım ve Orman Bakanlığına ait çiftliğin 4200 da'lık bir kısmının Fakültemize kazandırılmasını sağlayan direktifleri nedenile Sayın Cumhurbaşkanımız *Kenan EVREN*'e Fakültenin şükranlarını –onun bir üyesi olarak– burada belirtmeyi bir borç sayarım.

Çiftlik *(A.Ü.Z.F. Araştırma-Uygulama Çiftliği)* Fakülte Döner Sermaye İşletmesine bağlı olarak, Ankara Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği hükümlerine göre çalışmaktadır. Çiftliğin idaresinden Dekan başkanlığındaki 7 kişilik bir *Yürütme Kurulu* sorumludur. *Çiftlik Müdürü* bu kurulun aldığı kararları uygulamakla sorumludur. *Araştırma-Uygulama Çiftliği*'nin tüm üretim hizmetleri 5 yıllık dönemler için hazırlanan planlara uygun olarak yürütülür.

ç) **Bugünkü İdari Kadro**

Fakültenin, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun yürürlüğe girmesi üzerine yenilenen idari kadrosu aşağıda gösterilmiştir.

Dekan : *Prof. Dr. Ali BALABAN*

Dekan Yardımcısı : *Prof. Dr. Tahsin KESİCİ*

Dekan Yardımcısı : *Prof. Dr. M. Arif EROL*

Bölüm Başkanları (Sayfa 17'deki sıra ile):

(1) *Prof. Dr. Atilla GÜNAY*

(2) *Prof. Dr. İ. Akif KANSU*

(3) *Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ*

(4) *Prof. Dr. Yüksel ÖZTAN*

(5) *Prof. Dr. Doğan ATAY*

(6) *Prof. Dr. Refet SEÇKİN*

(7) *Prof. Dr. A. Fethi AÇIL*

(8) *Prof. Dr. Güngör YAVUZCAN*

(9) *Prof. Dr. Ekrem KÜN*

(10) *Prof. Dr. Nuri MUNSUZ*

(11) *Prof. Dr. Ayhan ELİÇİN*

Ev Ekonomisi Yüksek Okulu Müdürü: *Prof. Dr. Nuri MUNSUZ*

Fen Bilimleri Enstitüsü Müdür Yardımcısı: *Doç. Dr. Celal ER*

Fakülte Yönetim Kurulu:

Prof. Dr. Ali BALABAN (Dekan)

Prof. Dr. Tahsin KESİCİ (Dekan Yardımcısı)

Prof. Dr. Rasim DOĞUŞ

Prof. Dr. Turan GÜNEŞ

Doç. Dr. İlhami KÖKSAL

Doç. Dr. Ferhan HATİPOGLU

Yrd. Doç. Dr. Zeki ERÖZEL

Fakülte Sekreteri: *Mehmet REHBER*

Fakülte Kurulu:

Prof. Dr. Ali BALABAN (Dekan)
Prof. Dr. Fethi AÇIL
Prof. Dr. Doğan ATAY
Prof. Dr. Ayhan ELİÇİN
Prof. Dr. Atilla GÜNAY
Prof. Dr. İ. Akif KANSU (Aynı zamanda Üniversite Senatosu ve Üniversite Yönetim Kurulu Temsilcisi)
Prof. Dr. Ekrem KÜN
Prof. Dr. Nuri MUNSUZ
Prof. Dr. Yüksel ÖZTAN
Prof. Dr. Refet SEÇKİN
Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ
Prof. Dr. Güngör YAVUZCAN
Prof. Dr. Didar ESER
Prof. Dr. Yetkin GÜNGÖR
Prof. Dr. Cavit TURAN
Doç. Dr. Ferhan HATİPOĞLU
Doç. Dr. Ekin ŞAHİN
Yrd. Doç. Dr. Salih ÇELİK

EK-I

Y.Z.E. ve A.Ü. Ziraat Fakültelerinin Vefat Eden Öğretim Elemanları*

Ord. Prof. Dr. Kadri BİLGEMRE
Prof. Dr. Bekir ALKAN
Prof. Dr. Mecit ÇAĞATAY
Prof. Dr. Kerim Ö. ÇAĞLAR
Prof. Dr. Hamza DİNÇER
Prof. Dr. Tevfik EŞBERK
Prof. Dr. Halid EVLİYA
Prof. Dr. Ekrem İZMEN
Prof. Dr. İsfendiyar KADASTER
Prof. Dr. Hakkı KISAKÜREK
Prof. Dr. Kazım KÖYLÜ
Prof. Dr. Selahattin KUNTAY
Prof. Dr. Nail ORAMAN
Prof. Dr. Celâl TARIMAN
Prof. Dr. Sait T. TEKELİ
Doç. Dr. Erdem ŞEN
Dr. Musa IRMAK
Dr. Enver KURTOĞLU
Asis. Selçuk BAŞEL
Asis. Namık GÖRGÜNAY
Asis. Mustafa SÖNMEZ

---

* Sadece Fakültemizde görevli iken veya Fakültemizden emekli olup vefat edenler.

EK-II

Y.Z.E. ve A.Ü. Ziraat Fakültelerinin Emekli Olan Öğretim Üyeleri*

Prof. Dr. Günel AKDOĞAN
Prof. Dr. Arif AKMAN
Prof. Dr. Sadri ARAN
Prof. Dr. Esat BOZKAYA
Prof. Dr. Cemil ÇALGÜNER
Prof. Dr. Ümran E. ÇÖLAŞAN
Prof. Dr. Hamit DEMİRTAŞ
Prof. Dr. Zeliha DÜZGÜNEŞ
Prof. Dr. Macit EKER
Prof. Dr. Muazzez ERALP
Prof. Dr. Eyüp HIZALAN
Prof. Dr. Sedat KANSU
Prof. Dr. Ömer KÖŞKER
Prof. Dr. Cahit ÖNCÜ
Prof. Dr. Nurinnisa ÖZBEK
Prof. Dr. Sabahattin ÖZBEK
Prof. Dr. Ömer TARMAN
Prof. Dr. Osman TOSUN
Prof. Dr. Muttalip USLU
Prof. Dr. Hüseyin ÜNAL
Prof. Dr. İbrahim YARKIN
Prof. Dr. Zühtü YÖNEY

* Sadece Fakültemizde görev yaparken emekli olanlar.

Başlıca Kaynaklar

Akman, A., 1978. *Türkiye'de Ziraat Yüksek Öğretim Reformunun Anatomisi.* A.Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları: 739, Derlemeler: 430, Ankara, 93 s.

Anonymus, 1943. *Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Kılavuzu.* Yüksek Ziraat Enstitüsü Basımevi, Ankara, 123 s.

Güneş, T., S. İren, Y. Fidan, C. Taluğ ve H. Tatlıdil, 1973. *Cumhuriyetin 50. Yılında Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi**. Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara. 242 s.

Kansu, İ.A., 1975. *Türkiye'de Cumhuriyet Döneminde Ziraat Yüksek Öğretimi.* Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları: 94, Bilimsel Araştırma ve İncelemeler: 16, Ankara, 22 s.

Yazıcıoğlu T., 1955. *Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Rehberi.* A.Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları: 75, Monografiler: 3. Ankara, 51 s.

———, M. Çağlar ve R. Sönmez, 1958. *Kuruluşunun Yirmibeşinci Yılında A.Ü. Ziraat Fakültesi.* T. Yüksek Ziraat Mühendisleri Birliği Neşriyatı, Sayı: 20. Ankara 182 s.

———, A. Kansu, H. Pekalp ve H. Aşık, 1961. *Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Rehberi.* A.Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları: 184, Monografiler: 4 Ankara, 90 s.

* Bu kitabın "Fakültenin Tarihçesi ve Öğretimindeki Gelişmeler" (S.1–10) Bölümü Prof. Dr. İ. Akif KANSU tarafından kaleme alınmıştır.

VETERİNER FAKÜLTESİ

Giriş

Dünyada ve Türkiye'de üniversitelerin kuruluşunu ve gelişmesini inceleyen Hirş[1] "Geçmişin bilançosu, gelecek için bir kılavuz olmalıdır" der[2]. Hirş'e göre yapılacak yenilikler ve uygulamadaki başarı ancak önceki mevzuattan ve bu yoldaki görüş ve tartışmalardan haberdar olmakla sağlanabilecektir. Bu husus Veteriner Fakültesinin 50 yıllık geçmişinden söz ederken gözönünde tutulmuştur.

Milletlerin iktisadî kalkınmalarında ve sosyal hayatında hayvan ve hayvansal ürünler her çağda ve ülkede önemli bir yer tutmuştur. Onsekizinci yüzyılda hemen tüm Avrupa'yı saran ve ardı arkası kesilmeyen salgın hayvan hastalıkları, hükümetleri ciddî tedbirler almaya zorlamıştır. Bunun sonucu olarak dünyanın ilk veteriner okulu 1762'de Fransa'da açılmıştır. O yıllarda Osmanlı Devleti dünyanın en verimli tarım arazisine ve güçlü bir hayvan varlığına sahip olmasına rağmen konuya gereken önemi vermemiştir. Ancak, Tanzimatın ilânından sonra gelen Batılılaşma çabaları içinde ülkemizdeki ilk veteriner okulu da 1842'de İstanbul'da açılabilmiştir. Üçer yıllık iki dönemden sonra 1849'da öğretime, Harbokulu bünyesinde ve dört yıl üzerinden devam edilmiştir. 1889'da Sivil Veteriner Okulu da açılmış ve 1920'de bu iki okul birleştirilmiştir[3].

---

1 E.Hirş. 1950: *Dünyada ve Türkiye'de Üniversitelerin Gelişimi. Cilt I-II.* Ank.Üniv. Yayınları: 23, İstanbul, 1479 s.

2 A.g.e., s. 8.

3 N.Erk-F.Dinçer. 1970: *Türkiye'de Veteriner Hekimlik Öğretimi ve Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Tarihi.* Ank.Üniv.Vet.Fak.Yayınları: 259, Ankara, 308 s.

Cumhuriyet ilân edildiğinde İstanbul'daki bu Okulda öğretime devam ediliyordu.

Cumhuriyet Dönemi

Atatürk, ülkemizin iktisadî kalkınmasında tarımın önemine her fırsatta değinmiştir. 1926 yılındaki Meclis konuşmasında "*Bütün ziraî faaliyetlerimizin ilmî metotlarla*" düzenlenmesini açıkça belirtmiştir.

Veteriner, ziraat ve orman alanında başlatılan modern teşkilâtlanma ve uygulama yanında, bu kesimin öğretim ve eğitim kurumları da ele alınmıştır. 20 Haziran 1927'de kabul edilen 1109 numaralı Kanunla Ankara'da Yüksek Ziraat ve Veteriner Mekteplerinin açılması kararlaştırılmıştır. Bu kanun uyarınca, sayıları 12'yi bulan "talî ziraat mektepleri" 'nin çoğu kapatılmıştır. 1928'de Halkalı Ziraat Mektebi de kapatılmış, İktisat Vekâletinden ayrılan İstanbul'daki "Yüksek Baytar Mektebi" Maarif Vekâletine bağlanarak öğretime devam edilmiştir.

Ankara'da yapımına başlanan tesisler, 400 bin metre kareden fazla bir alan içinde inşa edilerek, gerçek anlamda bir "Üniversite Kampusu" vücuda getirilmiştir. 10 Haziran 1933 tarih ve 2291 sayılı Kanuna göre bu kampusta "*Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü*" kurulmuştur. Enstitünün şekil ve görevi Kanunun 2. maddesinde açıklanmıştır.

"*Madde 2. Enstitü; Tabiî İlimler, Ziraat, Baytar ve Ziraat San'atları namı ile dört fakülteden mürekkep akademik bir müessesedir. Ders okutur, kendi sahasında ilmî ve fennî araştırmalar yapar, reyler ve fikirler verir ve neşriyatta bulunur.*"

Görülüyor ki gerek yerleşim ve şekil, gerekse bağlı birimleri ve görevi ile bu kurum bugünkü modern üniversitenin tarifine ve çağdaş anlamda vermesi beklenen görevlerine uymaktadır. Enstitünün başında "*Rektör*", fakültelerde "*Dekan*" bulunmaktadır. 31 Mayıs 1933' de "*Darülfünûn*" yerine kurulan "*İstanbul Üniversitesi*" teşkilâtı da böyledir.

O halde Ankara'daki bu kurum, (Y.Z.E.) adında "*enstitü*" kelimesini taşımasına rağmen, aslında bir "*üniversitedir*". *ATATÜRK*'ün üniversite reformunun Anadolu'daki uzantısı ve tatbikatıdır. Enstitünün bağlı kurumları, İstanbul Üniversitesi dışında, Ankara'da "*Fakülte*" adı ile, kanunda belirtilmiş ilk yükseköğretim kurumlarıdır. Gerek Enstitü,

gerekse bağlı fakülteler, kurullarla yönetilmekte ve üyeleri bugünkü akademik unvanları (profesör, doçent, doktor) taşımaktadırlar. Bu sayılanların Yükseköğretim Kanununda da yerini ve anlamını bulması dikkat çekicidir. Denebilir ki Yüksek Ziraat Enstitüsü ve Onun Fakülteleri 1933'de saçmaya başladıkları ışıkla 50 yıldan beri Türk üniversite hayatının aydınlık kaynaklarından biri olmuştur.

Y.Z.E. Bünyesinde Öğretim ve Eğitim

Cumhuriyetin Onuncu Yıldönümü kutlamaları içinde, 30 Ekim 1933 günü Y.Z.E., zamanın Başbakanı İsmet İnönü tarafından açılmış ve Veteriner Fakültesinde derslere hemen başlanmıştır. Daha önce İstanbul'daki Veteriner Okulu'nun laboratuvar eşyaları ve öğrenciler (2–3–4. sınıflar) Ankara'ya gelmişler; açılan ambalajlardaki malzemeler ait oldukları bölümlere (enstitü) dağılmıştı. Y.Z.E.'nin diğer fakültelerinde olduğu gibi Veteriner Fakültesi de Enstitülerden şekillenmişti. Öğretim kadrosunda 7 Alman profesör, 4 doçent, 9 doktor asistan ve 3 asistan olmak üzere 23 öğretim elemanı bulunuyordu (Çizelge 1, Ek I).

Öğretim 8 sömestrede (4 yıl) iki devreye ayrılmıştı:

a- Hazırlık öğretimi : Fizik, kimya, botanik ve zooloji derslerini içeriyordu. Bu dersler "Tabiî İlimler Fakültesi" öğretim elemanları tarafından (Ek-I) veriliyordu.

b- Hekimlik öğretimi : Veteriner Fakültesi'nin 8 Enstitüsüne dağılmış ders ve tatbikatları içeriyordu. Bunlar Veteriner Fakültesi öğretim elemanları tarafından veriliyordu (Ek-I).

Y.Z.E. Veteriner Fakültesine İstanbul'dan nakledilen öğrenciler 1934–1935 ve 1936 yıllarında, Fakültenin 1933'de öğrenime başlayan ilk (1. sınıf) öğrencileri de 1937'de mezun olmuşlardır.

Çizelge 1. Veteriner Fakültesi'nin Y.Z.E.'ne (1933) ve Üniversiteye (1948) Katılışında ve Ekim 1983'de Kadrosunda Mevcut Öğretim Elemanı.

Yıllar	Ord.Prof.	Prof.	Doç.	Yrd.Doç.	Dr.	Araş. Gör. (Asist.)	Toplam
1933	–	7 (Alman)	4	–	9	3	23
1948	4	13	3	–	8	6	34
1983	–	31	32	9	25	39	136*

* Bu sayıya ek olarak 8 okutman ve 2 uzman vardır.

15 Temmuz 1939 tarihli karar ile öğretim süresi o yıl gireceklerden itibaren uygulanmak üzere beş yıla çıkarılmıştır.

Y.Z.E. Bünyesinde (1933–1948) Gelişme

Y.Z.E.'nün Kanun Layıhası gerekçesinde (24 Mayıs 1933) Enstitünün çalışma ve amaçları şöyle belirlenmişti[1].

"*Türkiye iktisadiyatının temel taşını teşkil eden ziraatimizin ve harice gönderilen muhtelif ziraat mahsullerimizin, hayvancılığımızın düzeltilmesi, iyileştirilmesi, çoğaltılması, hastalıklardan kurtarılması ve dünya pazarlarında iyiliği ile güzelliği ile aranıp tanınması ve binnetice memlekete yüksek bir servetin girmesiyle Türk köylüsünde ve Türk çiftçisinde ziraî ve iktisadî refahın belirebilmesi için (Ziraat Enstitüsü)' nün kurulmasına ihtiyaç görülmüştür.*

Müessese, bu büyük gayesine süratle yürüyüp erişebilmek için Türk topraklarında memleketin tabii şartlarına uygun hakiki (bir memleket ziraat ve baytar ilmi)'nin teessüsüne bütün kuvvetile çalışacaktır."

Onbeş yıl sonra. Y.Z.E.'nin Ankara Üniversitesine katılmasına ait 1947 tarihli gerekçede ise "*Y.Z.E. Cumhuriyet Hükümetlerinin memleketimizin ziraî kalkınmasını sağlama yolunda faydalı olan ve tarım davalarını bir bütün halinde ve her yönden incelemeye yetkili bir müessese olmuştur.*"[2] denilmektedir.

Bu durum, Y.Z.E. Fakültelerinin kuruluş amacına uygun olarak hizmet verdiğinin ve tesbit edilen hedefe ulaştığının açık ifadesidir.

Veteriner Fakültesinin Y.Z.E. bünyesindeki faaliyet ve gelişimi birkaç örnekle özetlenebilir.

Fakültenin ilk kadrosunda 7 Alman profesör dışında yalnızca 16 öğretim elemanı bulunuyordu (Çizelge 1, EK-I.). Açılışta toplam olarak 165 öğrenci vardı (Çizelge 3.). İlk on yılda Alman öğretim üyeleri yurdumuzdan ayrılmışlardı. Fakültedeki öğretim-eğitim, bilimsel araştırma ve yetiştirme hizmetleri tamamen kendi içinde yetişen elemanlar tarafından sağlanmıştı. 15 yılda, 6'sı ordinaryüs profesör olmak üzere, 55 akademik yükselme gerçekleştirilmiştir. (Çizelge 2), kadrolu öğretim elemanı sayısı 34'e ulaşmıştır (Çizelge 1). Aynı süre içinde 771 mezun (Çizelge 4) verilerek ülkemizdeki veteriner hekim açığının giderilmesine çalışılmıştır.

---

1 E.Hirş. A.g.e., s. 477.

2 A.g.e., s. 1275.

Çizelge 2. Veteriner Fakültesinde Çeşitli Dönemlerdeki Akademik Yükselmeler.

Yıllar	Ord.Prof.	Prof.	Doç.	Yrd.Doç.	Dr.	Toplam
			Fakülte İçinden			
(1933–1948)	6	17	15	–	17	55
(1948–1983)	–	78	128	17	151	374
(1933–1983)	6	95	143	17	168	429
			Fakülte Dışından			
(1933–1983)	–	8	23	–	106	137*
			Toplam			
(1933–1983) (50) Yılda	6	103	166	17	274	566

* Ayrıca çeşitli kurumlar adına 433 uzman veterinerin yetişmesi ve diploma alması sağlanmıştır.

"Ziraat Vekâleti" ile çok sıkı bir işbirliği kurulmuş, hayvan ırklarımızın ıslahı, hastalıkların önlenmesi sağlanmış; hayvan varlığımızın ve verimlerinin artışı için çalışılmıştır. Daha çok uygulamaya dönük bilimsel araştırmalar yapılmıştır. Özellikle salgın ve bulaşıcı hayvan hastalıklarının teşhis, tedavi veya önlenmesinde başarılı sonuçlar veren aşı, serum ve biyolojik madde gibi orijinal müstahzarlar hazırlanmıştır.

Öğretimde, uluslararası standardizasyon ilkelerine uyulmuştur. Öğretim süresinin daha 1939'da beş yıla çıkarılışı buna bir örnektir. O dönemde gerek Y.Z.E. bünyesinde, gerek Ankara'da mevcut diğer fakülteler arasında Veteriner Fakültesi, beş yıl üzerinden öğretim yapan tek yükseköğretim kurumu niteliğine sahiptir. Aynı yıl (1939) yazılmış olan bir ders kitabında[1] bilim ve kültür anlayışı şu sözlerle ifade edilmiştir:

"*İlmin ana yolları hiç bir milletin malı değildir, bütün kültür insanların ortak malıdır, şu kadar ki yurt için çalışmak ve ulusal bir yurt bilgisi kurmak gereklidir.*"

Türkiye'de Veteriner Hekimlik Öğretiminin 100. yılında zamanın Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün Veteriner Fakültesini ziyaretleri sırasındaki sözleri, yapılacak değerlendirmelerde en objektif görüşleri yansıtmaktadır. A.Ü. Veteriner Fakültesinin 50 nci yılını kutlarken, tarihî özelliği bakımından bu sözleri aynen alınmıştır:

"*Öğrenmenin ilk çağlarından beri enstenk sevkiyle veteriner mesleğinin genişliğini hissetmiştim. Görüşüm arttıkça millet kültürü ve fen-*

1 S.T.Aygün. 1939: *Bulaşık ve Salgın Hastalıklar Bilgisi (Epidemiologie) Genel Bölüm - Genel Salgınlar Bilgisi.* Sümer Bas., Ankara, s. 7.

de, millet varlığı içinde veterinerin büyük rolünü anlayışla kavradım. Bu mesleğin imkânları, salâhiyetleri artması için kudretim yetiştikçe yardım etmeğe çalıştım. Veteriner konusunu vatandaşlarımın benim kavradığım gibi anlamalarını isterim.

Milletin fende kalkınması ve gelişmesi için veteriner baş rol sahibi olanlardandır. Biyoloji, veteriner himmetiyle ufuklarını genişletebilir. Birçok hekimlik meselelerini halletmek ancak hayvanlar üzerinde araştırmalar yapmakla mümkün olur.

Denebilir ki insan hekimliği veterinerin yanında Okyanus'a karşı iç deniz gibidir.

Veterinerliğimizin yüzüncü senesini hepimiz, milletin kıymetli bir varlığı gibi sevinçle kutluyoruz. (23.1.1943)"

Ankara Üniversitesine Katılış

İstanbul Üniversitesi 1933'de, İstanbul Teknik Üniversitesi de 1944'de kurulmuştur. 13 Haziran 1946 tarih ve 4936 sayılı ilk Üniversiteler Kanunu ile Ankara Üniversitesi 18 Haziran 1946'da özel ve tüzel kişiliğe sahip olarak kurulmuş; Senato kararı ile de 13 Kasım 1946' da açılmıştır. Bünyesinde, kuruluş tarihlerine göre, Hukuk, Fakültesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Fen Fakültesi ile Tıp Fakültesi bulunuyordu[1].

Üniversiteler Kanununun bu yüksekokullara daha çok imkân sağlayacağı açıktı. Y.Z.E. Fakülteleri ise bu Kanundan yararlanamıyorlardı. Oysaki yukarıda belirtildiği gibi Y.Z.E. ve Fakülteleri gerçek anlamda bir üniversiter kuruluşa ve işleyişe sahipti. Aslında, 1946 yılı Hükümet Programında Y.Z.E.'nin Üniversite içine alınacağı kaydedilmişti. Daha sonraki aşamalarda ise Y.Z.E. Fakültelerinin doğrudan doğruya bir üniversite bünye ve hüviyeti ile organize edilmiş olup, üniversiter metotlarla işlendiği açıkça belirtilmişti. Uzun süren çalışmalar sonu 30 Haziran 1948 tarihli, Üniversiteler Kanununa Ek 5234 numaralı Kanun çıkarıldı. Buna göre:

10 Haziran 1933 tarih ve 2291 sayılı ve 18 Haziran 1934 tarih ve 2524 sayılı kanunlarla kurulmuş olan ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar Tabiî İlimler, Ziraat, Veteriner, Zıraat Sanatları ve Orman Fakültelerini kapsamak üzere faaliyette bulunan Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsünün:

1 M. Çadırcı - A. Süslü. 1982: *Ankara Üniversitesi Gelişim Tarihi.* Ank. Üniv. Basımevi, Ankara, s. 11-12.

A) Veteriner Fakültesi ile içine Tabiî İlimler ve Ziraat Sanatları Fakültelerini de almak üzere Ziraat Fakültesi Ankara Üniversitesine,

B) Orman Fakültesi İstanbul Üniversitesine katılmışlardır.

Bu suretle 1933'den beri Y.Z.E. bünyesinde bulunan Veteriner Fakültesi, Ankara Üniversitesinin bir fakültesi haline gelmiş oldu. Üniversite Kanunu, Veteriner Fakültesine, öğretim-eğitim, kadro ve bilimsel araştırmalar açısından geniş imkânlar sağlamıştı. Bu ortamda ders programlarındaki yeni düzenlemelerle öğretime başlandı. 1948–1949 öğretim yılında Fakülte kadrosunda 4 ordinaryus profesör, 13 profesör 3 doçent, 8 Dr. asistan ile 6 asistan bulunuyordu (Çizelge 1, Ek-II). Toplam olarak 420 öğrenci vardı (Çizelge 3).

Çizelge 3. Veteriner Fakültesinde Mevcut Öğrenci.

Dönem	Asker	Sivil	Kız	Erkek	Toplam
(Açılışta) (1933)	67	98	–	165	165
A.Ü.'ne katılışta (1948)	103	317	14	406	420
Ekim 1983'de	11	647	105	553	658

1949–50 ders yılında öğretim-eğitim proğramı yeniden düzenlendi. Son sınıfta 10 ncu sömestre'de öğrencilerin haralarda zootekni tatbikatları yapması sağlandı. 1955'den itibaren bu sömestre öğrencileri 4 dalda (bakteriyoloji, besin kontrolu, klinikler, zootekni) tatbikat yapmak üzere ayrıldılar.

Kürsü Sistemine Geçiş

A.Ü. Veteriner Fakültesi tarihinde 1952 yılı önemli bir dönüm noktasıdır. Y.Z.E.'nün kuruluşundan beri "*enstitü*" şeklinde olan bölümler Veteriner Fakültesinin önerisi ve Üniversite Senatosunun 15 Ocak 1952 tarihli kararı ile kürsülere dönüştürüldü. 1950'de kurulan "Veteriner Tarihi ve Deontoloji Kürsüsü" ile birlikte 18 kürsü oluşturuldu. Bunlar alfabetik sıraya göre şöyle sıralanmıştır:

1- Anatomi K.

2- Bakteriyoloji ve Salgınlar K.

3- Besin Kontrolu ve Hijyen K.

4- Biyokimya K.

5- Doğum Bilgisi ve Jinekoloji K.

6- Farmakoloji ve Toksikoloji K.

7- Fizyoloji K.

8- Histoloji ve Embriyoloji K.

9- İç Hastalıkları K.

10- Parazitoloji ve Helmintoloji K.

11- Patolojik Anatomi K.

12- Protozooloji, Tıbbî Artropodoloji ve Paraziter Hastalıklarla Savaş K,

13- I. Şirurji K.

14- II. Şirurji K.

15- Umumî ve Tecrübî Patoloji K.

16- Veteriner Tarihi ve Deontoloji K.

17- Yem Maddeleri ve Hayvan Besleme K.

18- Zootekni. K.

1960 yılı Üniversiteler tarihinde yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur.

27 Ekim 1960 tarihli ve 115 sayılı Kanun ile kadro tıkanıklıklarının giderilmesi, doçentlerin fakülte ve kürsü yönetimlerinde görevlendirilme imkânı, öğretim üyelerine verilen üniversite tazminatının artırılması ve asistanların da aynı haktan yararlanmaları sağlanmıştır. Bu durum, diğer kurumlarda olduğu gibi Veteriner Fakültesinde de öğretim üyeliğini cazip hale getirmiştir.

Bilimsel gelişmelerin bir sonucu ve kadro imkânlarının mevcudiyeti ile 1965'den itibaren mevcut 18 kürsüye yenileri eklenmiştir:

19- Hayvancılık İşletme Ekonomisi (29 Mayıs 1965)

20- İstatistik ve Veteriner Hizmetleri Planlama (8 Nisan 1966)

21- Su Ürünleri, Balıkçılık ve Av Hayvanları (16 Mayıs 1967)

22- Viroloji (11 Haziran 1968)

23- Suni Tohumlama (Mayıs 1974).

Bu gelişmelere uyularak Öğretim ve Sınav Yönetmeliği 1960, 1968 ve 1977'de değiştirilmiştir.

Üniversitelerde yeni bir düzenlemeye gidilmesi üzerindeki çalışmalar sonu 1750 sayılı Üniversiteler Kanunu ile 1765 sayılı Üniversite

Personel Kanunu 1973'de çıkarıldı. Veteriner Fakültesi bir yandan çok sayıda öğretim elemanı sağlama ve yetiştirme imkânı bulurken, diğer taraftan 1750 sayılı Üniversite Kanununun 40 ve 46 ncı maddeleri uyarınca yeni açılan Veteriner Fakültelerinin öğretim ve eğitim ihtiyaçlarını karşılamaya başladı. 1970–1983 arasında, yılda, ortalama 30 öğretim üyesi olmak üzere Fakültenin hemen tüm elemanı Ankara dışı fakültelerde geçici veya sürekli (1–3 yıl) görev aldı.

Son Durum

6 Kasım 1981 tarihli ve 2547 sayılı "*Yükseköğretim Kanunu*" ile Türk Üniversite tarihinde olduğu gibi Fakülte tarihinde de yeni bir sayfa açıldı. Kanun gereği kürsüler kaldırıldı, bölümler ile onlara bağlı anabilim ve bilim dalları teşkil edildi. Türkiye'de mevcut 4 veteriner fakültesine 3 yeni fakülte daha eklendi (Kars, Konya, Van)[1]. Bunlardan Konya ve Van Veteriner Fakülteleri açıldı.

Benzer öğretim yapan kurumlarda koordinasyon sağlanır hükmünden hareket ile "Veteriner Fakültelerinde Öğretim ve Eğitim Planı İle İlgili İlkeler" tesbit edildi[2]. Buna göre lisans öğretim ve eğitim yönetmelikleri yayımlandı ve ders programları yeniden düzenlendi. Bu arada 4 kürsü (Balıkçılık ve Su Ürünleri, Hayvancılık İşletme Ekonomisi, İstatistik ve Veteriner Hizmetleri Planlama, Veteriner Tarihi ve Deontoloji) tarafından verilen dersler de "*Seçmeli Ders*" niteliğine dönüştürüldü. Böylece, Yükseköğretim Kanununun içinde yer alan ve seçmeli olarak belirtilen kültür dersleri dışında veteriner fakülteleri lisans eğitim proğramlarında ilk defa meslek dersleri arasında "seçmeli ders" sistemi getirildi.

Son duruma göre Fakültenin Akademik Teşkilatı EK-IV'de gösterilmiştir.

Ankara Üniversitesi Bünyesinde (1948–1983) Gelişme

Veteriner Fakültesinin 1948'de Ankara Üniversitesine katılışından sonra gösterdiği gelişmeleri başlıca 3 bölümde özetleyebiliriz:

1. Öğretim ve Eğitim Alanında

Ülkemizde ikinci Veteriner Fakültesi 1970'de Ankara Üniversitesine bağlı olarak Elazığ'da açıldı. Bu fakülte ilk mezunlarını 1975'

1 22.6.1982 tarih ve 41 sayılı KHK ve bunun değiştirilecek kabulüne dair 28.3.1983 gün ve 2809 sayılı Kanun.

2 Yükseköğretim Kurumu Başkanlığının 18.8.1982 gün ve 220/2960 sayılı yazısı.

de verdi. Görülüyor ki Ankara Veteriner Fakültesi, Üniversiteye katıldıktan sonra da ülkemizin tek yüksek öğretim kurumu olarak 1975'e kadar veteriner hekimlik alanında meslek adamı yetiştirme görevini yüklenmiş ve bunda başarı sağlamıştır.

1949 – 1983 arasında geçen 35 yılda toplam 2697 mezun vermiştir (Çizelge 4).

Çizelge 4. Veteriner Fakültesinden Mezunlar.

D ö n e m	Asker	Sivil	Kız	Erkek	Toplam
Y.Z.E.Bünyesinde (1933–1948)	306	465	52	719	771
A.Ü.Bünyesinde (1949–1983)	261	2436	157	2540	2697
50 Y ı l d a (1933–1983)	567	2901	209	3259	3468

Aslında, 1975'de Elazığ, 1977'de İstanbul ve 1983'de Bursa Veteriner Fakültelerini bitiren mezunlar da Ankara Veteriner Fakültesinin kendi bünyesinde yetiştirdiği elemanların ürünü olmuşlardır. Denebilir ki Ankara Veteriner Fakültesi, kalkınma planları doğrultusunda ve ülkemizde veteriner hekim açığının kapanması yolunda kendisine düşen görevleri üstün başarıyla yerine getirmiştir.

2. Bilim Adamı Yetiştirmede

Fakülte, Ankara Üniversitesine bağlandığı yıl (1948) mevcut kadrosunda 34 öğretim elemanı bulunuyordu (Çizelge 1). Bugüne kadar geçen 35 yıl içinde yalnız kendi içinde toplam olarak 374 akademik yükselmeyi gerçekleştirdi (Çizelge 2). Ayrıca, Tarım Bakanlığı başta olmak üzere çeşitli kamu kuruluşlarında görevli 433 elemanın uzmanlaşması ve toplam olarak 137 akademik yükselmenin gerçekleşmesi de sağlanmıştır (Çizelge 2).

Veteriner Fakültesi ile çeşitli yabancı üniversiteler arasındaki münasebetler öğretim kadrosunun çağdaş anlamda yetişmesinde önemli kaynaklar teşkil etmiştir. Nebraska Üniversitesi, Hür Berlin Üniversitesi ve Hannover Veteriner Yüksek Okulu ile yapılan anlaşmalar uyarınca birçok eleman, konularında bilgi ve görgülerini artırma fırsatı bulmuş, doktoralarını dış ülkelerde tamamlamış ve bilimsel araştırmalar yapmışlardır. Bu arada bilimsel araştırmaları, akademik formasyonu ve bilimsel yayınları ile yurt dışında ülkemizi başarı ile temsil etmiş öğretim üyelerinin sağladıkları imkânlarla, fakültenin genç elemanları yurt dışında yetişme fırsatı elde etmişlerdir.

Yukarıda değinildiği gibi, Fakülte bünyesinde yetişmiş öğretim üyelerinin çoğu (EK - V) diğer veteriner fakülteleri ile üniversitelerin çeşitli fakültelerinde görevler alarak öğretim ve eğitim yanında bilimadamı yetiştirmeye çabalamışlar ve bunda başarıya ulaşmışlardır.

Bugün Veteriner Fakültelerinin hemen hepsinde, mevcut öğretim elemanı kadrosunun oluşmasında Ankara Veteriner Fakültesinin büyük emekleri ve payı vardır. Fakültede yetişip, diğer yükseköğretim kurumları kadrosunda görev alan elemanların listesi Ek-V'de verilmiştir.

Fakültemiz, bilim adamı yetiştirme alanındaki çabalarını bünyesindeki Uzmanlık Okulu ile güçlendirmiştir.

A. Ü. Veteriner Fakültesi Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlık Bilimleri Uzmanlık Okulu

Okul, Üniversiteler Kanununun 11. maddesi gereğince A.Ü. Veteriner Fakültesine bağlı olmak üzere 20 Haziran 1967'de kuruldu. Lisansüstü öğretim ve eğitim uygulayan, veteriner hekimliğin çeşitli branşlarında uzman yetiştiren bu okul 1750 sayılı Üniversiteler Kanununun imkânları ile ve zaman içinde Türkiye'de veteriner hekimlik ve ilgili bilim dallarında ihtisas diploması veren tek kurum haline geldi. Kredi sistemi. seminer ve uzmanlık tezi gibi lisanüstü öğretimin gereklerini yerine getirmeye çalıştı. Fakültede ihtisas yapan ve uzman olan 433 elemanın (Çizelge 2) çoğunu yetiştirdi. Ayrıca, Veteriner Fakültesi Doktora Yönetmeliği uyarınca doktora yapanların unvan ve diplomalarını almaya hak kazanabilmeleri için gereken kredileri yaygın ve yoğun eğitim proğramları ile sağladı.

Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun hükmü gereğince Veteriner Fakültesine bağlı Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlık Bilimleri Yüksekokulu kaldırıldı.

Okulun faaliyetleri aynı Kanun uyarınca Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı olarak yeni kurulan *"Sağlık Bilimleri Enstitüsü"* içinde yürütülmeye başlandı.

A.Ü. Veteriner Fakültesi Araştırma, Deneme ve Uygulama Çiftliği

Veteriner Fakültesindeki araştırma ve yetiştirme faaliyetlerini yürütmek üzere bir uygulama çiftliği kurulmaktadır.

Bu çiftliğin kuruluş çalışmalarına 1974'de başlanmıştır. Devlet Planlama Teşkilatına sunulan projenin kabulünden ve hazırlık çalışmalarından sonra 25 Ekim 1977 günü Çiftliğin temeli atılmıştır. Alt yapı ve diğer çalışmalar sonu 2 Nisan 1981'de Tavukçuluk Ünitesi açılmıştır. Çiftliğin, araştırma ve denemeler yanında öğrenci uygulamaları için diğer ünitelerinin de tamamlanmasına çalışılmaktadır.

3. Bilimsel Araştırma ve Yayın

Bugüne kadar çıkarılan üniversite kanunları (2547 numaralı Yükseköğretim Kanunu dahil) fakülteleri, yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan kuruluşlar olarak tanımlamıştır.

Veteriner Fakültesinin Y.Z.E. bünyesinde faaliyete başlamasından sonra geçen 50 yılı içinde birçok bilimsel araştırma ve yayın yapılmıştır. Bunların sonuçları ulusal ve uluslararası bilimsel toplantılara sunulan tebliğler ile tartışma alanına açılmıştır. 1943-1947 arasında yayımlanmış olan 9 ciltlik "*Yüksek Ziraat Enstitüsü Dergisi*", 1954 yılında yayın hayatına giren "*Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*" başta olmak üzere ülkemizdeki birçok bilimsel ve meslekî dergiler Fakülte elemanlarının ürünleri ile beslenmiştir.

Sonuç

Cumhuriyetimizin, çağdaş anlamdaki ilk üniversitesi İstanbul'da açılırken, Ankara'da şekil ve işleyişi ile üniversiter bir görünüm veren Yüksek Ziraat Enstitüsü kurulmuştu. İstanbul'daki Yüksek Veteriner Okulu da Y.Z.E.'nin bir fakültesi olarak 30 Ekim 1933 günü yeni ders yılına başlamıştı.

Y.Z.E. bünyesinde geçen 15 yıllık dönemden sonra Veteriner Fakültesi 1948'de Ankara Üniversitesine bağlandı ve bu Kurumda da 35 yılını doldurarak 50 yılını geride bıraktı.

Öğretim kadrosu 23'den 146'ya ulaştı.

Öğrenci kapasitesini 165'den 658'e çıkardı ve toplam olarak 3468 mezun verdi.

3500'ü aşan bilimsel yayın yaptı.*

Akademik yükselmelere esas olmak üzere toplam 566 unvanın kazanılmasını sağladı.

500'e yakın uzman yetiştirdi[1].

5 yeni Veteriner Fakültesinin yönetim ve öğretim kadrosunu karşıladı.

Geçmiş Üniversite kanunlarının, bugün de Yükseköğretim Kanununun amaç ve ilkeleri doğrultusunda hizmet vermeye çalıştı.

Almanya'dan gelip Türkiye'yi ikinci vatan olarak benimseyen ve ülkemize çağdaş bilim anlayışını getiren öğretim üyelerimizi saygıyla,

50 yıldaki başarıların gerçek sahipleri olup, çoğu aramızdan ayrılmış öğretim üyelerimizi rahmetle anıyoruz.

Fakültemizde çok değerli hizmetler vererek emekliye ayrılmış veya başka kuruluşlarda görev almış öğretim elemanlarımızın 50 nci yılda duygularını paylaşıyoruz.

Gelecek 50 yıllara, eksiklerimizin tamamlanacağı, başarılarımızın artırılacağı inancı içinde umutla bakıyoruz.

Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi'nin 50 yıllık geçmişinden örnekler 9 adet EK içinde verilmiştir.

---

* Kaynaklar: 1) Anon. 1948: *Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü 1933–1947* Yayınları. Y.Z.E. Basımevi, Ankara s. 43–68.

2) F. Dinçer-N. Ünal. 1982: *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi 1954 - 1978 - Cilt I - XXV - İndeksi.* Ank. Üniv. Vet. Fak. Yayınları: 381 /279, Ankara, 200 s.

3) N. Erk- F. Dinçer. 1967: *Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi'nin Yayın Hayatı ve 1930-1944 Yılları İndeksi.* Ongun Kardeşler Mat., Ankara, 50 s.

4) N. Erk - F. Dinçer. 1970: A.g.e.

EK I- Y.Z.E. Veteriner Fakültesinin 1933 Yılındaki Enstitüleri ve Mevcut Kadrosu

Teşrih (Anatomi) Enstitüsü

Prof. Dr. Hans Richter

Doç. Dr. Mehmet Hilmi (Dilgimen)

Başasistan: Şemsi Ali (Kural)

2. sınıf Asistan: Cevdet Nuri

Fizyoloji Enstitüsü

Prof. Dr. Rudolf Seuffert

Şef: Dr. Bedii Şakir (Toktay)

1. Sınıf Asistan: Macit Sait (Erkol)

Patoloji Enstitüsü

Prof. Dr. Anton Koegel

Doç. Dr. Şevki (Akçay)

Dr. Cemal (Köni)

Parazitoloji Enstitüsü

Prof. Dr. Anton Koegel

Şef: Dr. Hasan Şükrü (Oytun)

Şef: Dr. Nevzat İsmail (Tüzdil)

Hıfzıssıhha-Bakteriyoloji ve Menşei Hayvanî Gıdalar (Bakteriyoloji-Besin Kontrolü ve Hijyen) Enstitüsü

Prof. Dr. Karl Beller

Şef: Dr. Latif (Berkmen)

Şef: Hamdi Ömer (Güresin)
Misafir İlmî Yardımcı: Dr. Süreyya Tahsin (Aygün)
2. Sınıf Aistan: Nail Fehmi

Dahilî Hastalıklar Kliniği

Prof. Dr. Max Gebhardt
Doç. Dr. Samoel Abravanel (Aysoy)
Doç. Dr. Fazlı Faik (Yegül)
Şef: Dr. Selahattin Nejad İsmail (Yalkı)
2. Sınıf Asistan: Nurettin Mazhar (Öktel)

Cerrahî Kliniği

Prof. Dr. Max Gebhardt
Doç. Dr. Salih Zeki (Berker)
Şef: Dr. Tevfik (Başer)
2. Sınıf Asistan: Burhanettin İbrahim (Öktem)

Zootekni Enstitüsü
(Ziraat Fakültesi ile Müşterek)

Prof. Dr. Walter Spöttel
Şef: Dr. Selahattin Mehmet Emin (Batu)
Misafir İlmî Yardımcı: Kadri (Bilgemre)
Baş Asistan: İbrahim Arif (Yarkın)
Baş Asistan: Cemil Süleyman

Hazırlık Öğretimi Dersleri (Tabiî İlimler Fakültesi Öğretim Elemanları)

Fizik : Prof. Dr. Hermann Zahn
Dr. Sait Ali (Ankara)
Kimya : Prof. Dr. Conrad Weygand
Dr. Mecit İbrahim (Okay)
Botanik : Prof. Dr. Kurt Krause
Dr. Hikmet Ahmet (Birant)
Zooloji : Prof. Dr. Richard Woltereck
Dr. Mithat Ali (Tolunay)
Dr. Neu

EK II- Veteriner Fakültesinin Ankara Üniversitesine Katılışında (1948) Mevcut Enstitüler ve Kadro

Anatomi Enstitüsü

Prof. Dr. Şemsi Kural

Doç. Dr. Sabri Doğuer

Doç. Dr. Zihni Erençin

Asistan Mustafa Gültekin

Asistan Emin Celep

Bakteriyoloji ve Besin Kontrolu Enstitüsü

Ord. Prof. Dr. Süreyya Tahsin Aygün

Prof. Dr. Latif Berkmen

Doç. Dr. Hasan Başkaya

Dr. Mehmet Hayri Karasoy

Dr. Ömer Ertürk

Farmakoloji ve Toksikoloji Enstitüsü

Prof. Dr. Nurettin Mazhar Öktel

Dr. Şahin Akman

Asistan Mustafa Güley

Fizyoloji Enstitüsü

Prof. Dr. Bedii Şakir Toktay

Prof. Dr. Macit Erkol

Asistan Kamuran Uygurer (Ertürk)

Dahiliye Enstitüsü

Ord. Prof. Dr. Samuel Aysoy

Prof. Dr. Selahattin Nejat Yalkı

Dr. Yaşar Altan

Asistan Mehmet Gürün

Parazitoloji ve Helmintoloji Enstitüsü

Prof. Dr. Hasan Şükrü Oytun

Prof. Dr. Ahmet Nevzat Tüzdil

Dr. Mihri Mimioğlu

Asistan Nevzat Güralp

Patolojik Anatomi Enstitüsü

Ord. Prof. Dr. A. Şevki Akçay

Prof. Dr. Enver Sengir

Dr. Mahir Pamukçu

Cerrahî Enstitüsü

Ord. Prof. Dr. Salih Zeki Berker

Prof. Dr. Tevfik Başer

Prof. Dr. Bekir Sıtkı Artun

Prof. Dr. Burhanettin Öktem

Dr. Hüseyin Erk

Dr. Selim Tolkun

Zootekni Enstitüsü

Prof. Dr. Selahattin Batu

EK III - Veteriner Fakültesi Dekanları

(1933–1983)

Prof. Dr. Max Gebhard	Ekim 1933–Ekim 1936
Prof. Dr. R. Stetter	Kasım 1936–1940
Ord. Prof. Dr. Fazlı Faik Yegül	1940–Ekim 1942
Prof. Dr. Selahattin Nejat Yalkı	Kasım 1942–Ekim 1944
Ord. Prof. Dr. Fazlı Faik Yegül	Kasım 1944–Ekim 1946
Prof. Dr. Selahattin Nejat Yalkı	Kasım 1946-Haz. 1950 (2 Dön.)
Prof. Dr. Selahattin Batu	Temmuz 1950–1952
Prof. Dr. Macit Erkol	Temmuz 1952–1954
Prof. Dr. Zihni Erençin	Temmuz 1954–1956
Prof. Dr. Latif Berkmen	Temmuz 1956–1958
Prof. Dr. Selahattin Batu	Temmuz 1958–1960
Prof. Dr. Hasan Başkaya	Haziran 1960–Haziran 1962
Prof. Dr. Nevzat Güralp	Haziran 1962–Ekim 1962
Prof. Dr. Sabri Doğuer	Kasım 1962–1964
Prof. Dr. Selahattin Gürtürk	Kasım 1964–1968 (2 Dönem)
Prof. Dr. Emin Arıtürk	Kasım 1968–1970
Prof. Dr. Muzaffer Beşe	Kasım 1970–1972
Prof. Dr. Satı Baran	Kasım 1972–1977 (2 Dönem)
Prof. Dr. Hüseyin Saim Kendir	Kasım 1977–1980
Prof. Dr. Nihat Bayşu	4.11.1980 - 8.12.1980
Prof. Dr. İsmet Baran	9.12.1980 - Eylül 1982
Prof. Dr. Hüseyin K. Urman	2 Eylül 1982 (Devam ediyor)

EK IV- Veteriner Fakültesi Bölüm, Anabilim, Bilim Dalları (1983)

I- Veteriner Hekimliği Temel Bilimler Bölümü:

1- Morfoloji Anabilim Dalı
   a) Anatomi Bilim Dalı
   b) Histoloji ve Embriyoloji Bilim Dalı

2- Biyokimya-Fizyoloji Anabilim Dalı
   a) Biyokimya Bilim Dalı
   b) Fizyoloji Bilim Dalı

II- Hastalıklar ve Klinik Bilimleri Bölümü:

1- Mikrobiyoloji Anabilim Dalı
   a) Bakteriyoloji Bilim Dalı
   b) Viroloji Bilim Dalı

2- İç Hastalıkları ve Farmakoloji Anabilim Dalı
   a) İç Hastalıkları Bilim Dalı
   b) Farmakoloji ve Toksikoloji Bilim Dalı

3- Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı
   a) Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları Bilim Dalı
   b) Reprodüksiyon ve Sun'i Tohumlama Bilim Dalı

4- Parazitoloji Anabilim Dalı

5- Patoloji Anabilim Dalı

6- Cerrahî Anabilim Dalı

7- Besin Hijyeni ve Teknolojisi Anabilim Dalı

III- Zootekni ve Hayvan Besleme Bölümü:

1- Zootekni Anabilim Dalı

2- Hayvan Besleme ve Beslenme Hastalıkları Anabilim Dalı

EK-V Veteriner Fakültesinde öğretim üyesi olduktan sonra diğer yükseköğretim kurumlarında yerleşik kavroya geçenler*

Profesörler

ALİBAŞOĞLU, Mehmet	NOYAN, Ahmet
BEŞE, Muzaffer	OMURTAK, Cemal
BARAN, İsmet	OZAN, Kemal
BARAN, Satı	ÖZCAN, Halil
CEYLAN, Selahattin	ÖZGENCİL, Bahir
ÇALIŞLAR, Tayyip	ÖZGÜDEN, Turgut
DENİZ, Eşref	ÖZGÜMÜŞ, Nahide
FİNCİ, Akın	ÖKTEL, Nurettin Mashar
GÖKSU, Kamil	ŞENDİL, Çetinkaya
GÜLEY, Mustafa	ŞENEL, Servet
İNAL, Turan	TEMİZER, Mustafa
KÜÇÜKER, Nail	TOKTAY, Bedii Şakir
MİMBAY, Ahmet	YALÇIN, B.Cahit
MİMİOĞLU, Mihri	YILDIRIM, Yalçın

Doçentler

AKKAYAN, Celalettin	ÖZER, Aytekin
CANKÜYER, Ersoy	ŞENER, Süleyman
ERDİNÇ, Hüseyin	SEÇER, Yrd. Doç. Dr. Selçuk
GÖKÇEN, Hazım	TİMUR, Metin
GÖRGÜL, Sacit	ÜSTDAL Muzaffer,
KALAYCIOĞLU, Leyla	YAMAN, Yrd. Doç. Dr. Kemalettin
KÖKSAL, Gülten	

---
* Soyadı ve son ünvanlarına göre sıralanmıştır.

EK-VI Veteriner Fakültesinde görev yapmış ve vefat etmiş öğretim üyeleri*

AKÇAY, Ord.Prof.Dr.Şevki
AKKAYAN, Doç.Dr.Celalettin
ARTUN, Prof.Dr.Bekir Sıtkı
AYGÜN, Ord.Prof.Dr. Süreyya Tahsin
AYSOY, Prof.Prof.Dr.Samuel
BAŞER, Prof.Dr.Mehmet Tevfik
BATU, Prof.Dr.Selahattin
BERKER, Ord.Prof.Dr.Salih Zeki
BERKMEN, Prof.Dr.Latif
DİLGİMEN, Ord.Prof.Dr.Mehmet Hilmi
DİLMEN, Prof.Dr.Sabri
DOĞANELİ, Prof.Dr.Mehmet Zeki
DOĞUER, Prof.Dr.Sabri
ERKOL, Prof.Dr.Macit
ERTÜRK, Prof.Dr.Ömer
GÜLEY, Prof.Dr.Mustafa
GÜLTEKİN, Prof.Dr.Mustafa
GÜRESİN, Doç.Dr.Hamdi
KARASOY, Prof.Dr.Mehmet Hayri
KONUK, Prof.Dr.Talat
KURAL, Prof.Dr.Mahmut Şemsi
OYTUN, Prof.Dr.Hasan Şükrü
ÖZCAN, Prof.Dr.Cahit
ÖKTEL, Prof.Dr.Nurettin Mashar
ÖZER, Prof.Dr.İlhan
SENGİR, Prof.Dr.Enver
TOKTAY, Prof.Dr.Bedii Şakir
TOLKUN, Prof.Dr.Selim
TÜZDİL, Prof.Dr.Ahmet Nejat
YALKI, Prof.Dr.Selahattin Nevzat
YEGÜL, Ord.Prof.Dr.Fazlı Faik

EK-VII Veteriner Fakültesinde görev yapmış ve emekli olmuş öğretim üyeleri*

AKKILIÇ, Prof.Dr.Mahmut
AKMAN, Prof.Dr.Şahin
ALTAN, Prof.Dr.Yaşar
AYTUĞ, Prof.Dr.Cemal Nadi
BAŞKAYA, Prof.Dr.Hasan
ERENÇİN, Prof.Dr.Zihni
ERK, Prof.Dr.Hüseyin
ERK, Prof.Dr.Nihal
ERTÜRK, Doç.Dr. Kamuran
FİNCİ, Prof.Dr.Erdoğan
GÜRTÜRK, Prof.Dr.Selahattin
HASSA, Prof.Dr.Osman
KENDİR, Prof.Dr.Hüseyin Saim
MİMİOĞLU, Prof.Dr.Mihri
ÖKTEM, Prof.Dr.Burhanettin
PAMUKÇU, Prof.Dr.Mahir
TEKELİ, Prof.Dr.Öztürk
TOLGAY, Prof.Dr.Nermin

* Soyadı sırasına göre.
* Soyadı sırasına göre

EK VIII- Veteriner Fakültesi Yönetim Kadrosu ve Fakülte Kurulu Ekim (1983)

Dekan: Prof. Dr. Hüseyin K. URMAN
Dekan Yardımcısı: Prof. Dr. Fahri SAYIN
Dekan Yardımcısı: Prof. Dr. Nihat BAYŞU

Fakülte Yönetim Kurulu

Prof. Dr. Hüseyin K. URMAN (Dekan)
Prof. Dr. Nazım ÖZKAZANÇ
Prof. Dr. Nihat BAYŞU
Prof. Dr. Doğan ASLANBEY
Doç. Dr. Yusuf ŞANLI
Doç. Dr. O. Cenap TEKİNŞEN
Yrd. Doç. Dr. Burhanettin OLCAY
Fakülte Sekreteri: Gürbüz HANCIOĞLU

Fakülte Kurulu

Prof. Dr. Hüseyin K. URMAN (Dekan)
Prof. Dr. Emin ARITÜRK (Aynı zamanda A.Ü. Senato Temsilcisi)
Prof. Dr. Nevzat GÜRALP
Prof. Dr. Ethem ERSOY
Prof. Dr. Fahri SAYIN
Prof. Dr. Orhan ALPAN
Prof. Dr. Turan OĞUZ
Doç. Dr. Yusuf ŞANLI
Yrd. Doç. Dr. Ahmet YÜCEL

EK-IX. Veteriner Fakültesinin Ankara'da açılışından itibaren yıllara göre, mezun ettiği öğrenci sayısı (1933–1983)

Yıl	Asker	Sivil	Kız	Erkek	Toplam
1933	8	14	–	22	22
1934	6	3	–	9	9
1935	12	13	1	24	25
1936	14	24	–	38	38
1937	23	51	11	63	74
1938	35	36	1	70	71
1939	20	48	6	62	68
1940	17	40	–	57	57
1941	20	54	7	67	74
1942	39	35	8	66	74
1943	–	1	–	1	1
1944	22	36	5	53	58
1945	30	8	1	37	38
1946	24	39	3	60	63
1947	19	39	5	53	58
1948	17	24	4	37	41
1949	22	31	1	52	53
1950	16	32	5	43	48
1951	20	63	–	83	83
1952	20	48	1	67	68
1953	13	71	–	84	84
1954	12	78	–	90	90
1955	11	116	1	126	127
1956	24	90	–	114	114
1957	19	52	2	69	71
1958	8	68	–	76	76
1959	4	56	4	56	60
1960	13	59	8	64	72
1961	20	64	13	71	84
1962	14	84	5	93	98
1963	1	24	3	22	25
1964	7	73	2	78	80
1965	8	102	7	103	110
1966	4	76	4	76	80
1967	3	58	3	58	61
1968	8	54	10	52	62
1969	2	57	11	48	59
1970	–	65	11	54	65
1971	–	59	6	53	59
1972	–	73	4	69	73
1973	1	86	4	83	87
1974	–	76	6	70	76
1975	–	88	5	83	88
1976	–	29	1	28	29
1977	1	51	2	50	52
1978	–	132	4	128	132
1979	3	118	11	110	121
1980	3	113	8	108	116
1981	–	22	–	22	22
1982	2	120	9	113	122
1983	2	48	6	44	50
Toplam	567	2901	209	3259	3468

ORMAN FAKÜLTESİ

Giriş

Yüksek Ziraat Enstitüsü'nün kuruluşunun 50. yıldönümünü kutladığımız 1983 yılında, Türkiye Ormancılığı'nın eğitim ve öğretim kuruluşlarının verdiği hizmet ve yaptığı çalışmalar ile bu hususta gösterilen her türlü çabalar 126 yılını tamamlamış bulunmaktadır.

Gerçekten, toplumların yaşantısında önemli bir yer tutan ormanlar, tarihimizin her devrinde olduğu gibi, Osmanlı İmparatorluğu devrinde de Devletin ilgi duyduğu doğal kaynaklardan biri olmuştur. Ancak, ormanların korunması ve onlardan düzenli bir biçimde yararlanılması yönünden devletçe önlemler alınmaya başlandığını Tanzimat'ın ilânını izleyen yıllarda görmekteyiz. O tarihlerde İmparatorluğun içinde bulunduğu mali koşulların bu konuda önemli rolü olmuştur. Devlet, ülkenin doğal kaynaklarını ve bu arada özellikle ormanlarını işleterek hazineye gelir sağlamayı düşünmüş, bu amaçla Avrupa'dan uzmanlar davet edilmiştir. Başlangıçta yurdumuza getirilen yabancı uzmanların tamamını Fransız ormancıları oluşturmuştur. Fransız uzmanlar çeşitli tarihlerde olmak üzere heyetler halinde yurdumuza gelmişlerdir[1]. İlk Fransız ormancılık heyetinin gelişi 1856 yılı sonuna rastlar[2]. Fransız ormancılar 1878 yılına kadar yurdumuzda kalarak görev yapmışlardır[3]. Birinci Dünya

---

1 Kutluk, H.,1957: Türkiye'de Yabancı Uzmanlar. Türk Ormancılığı 100. Tedris Yılına Girerken (1857–1957). Türkiye Ormancılar Cemiyeti Yayın No. 7, Ankara.

2 Bricogne, A.: 1940. Türkiye'de Ormancılık Heyeti (Çev. Bük, F.,Z.V. Orman Umum Müdürlüğü Yayın No. 470 / 3.

3 Özdönmez, M.: Le Role des Forestiers Français dans l'Evolotion de la Foresterie Turque (henüz yayınlanmıştır).

Savaşının ilânını izleyen yıllarda ise, Türkiye ormancılığı üzerinde Alman ormancılığının etkili olduğunu görmekteyiz. Nitekim, bu tarihlerde genellikle Alman ve Avusturyalı uzmanlar yurdumuza getirilmeye başlanmış[1] ve buna Cumhuriyet'in ilânından sonra da devam edilmiştir.

Ormancılığımızı bir düzene koymak amacıyla 1856 yılından itibaren yurdumuza davet edilen yabancı uzmanlar, bir yandan İmparatorluk ormanlarının incelenmesi, ormancılık mevzuat ve örgütünün hazırlanması ile uğraşırken, diğer yandan ormancılık kuruluşlarında görevlendirilecek olan personelin belli bir bilgiye sahip olabilmeleri için bir ormancılık öğretim kurumunun oluşturulması üzerinde de durmuşlardır. Bunların önerilerine uyularak, Türkiye'de ilk ormancılık öğretim kurumu için çalışmalara girişilmiş ve kısa bir süre sonra da bu çalışmalar meyvesini vermiştir. Ormancılık öğretim ve eğitimi alanındaki bu girişimler, zamanla önemli gelişmeler kaydetmiştir.

Yukarıda açıklandığı şekilde ormancılık öğretim ve eğitimi alanında İmparatorluk devrinde başlatılan bu çalışmaların günümüze kadarki tarihsel gelişimi ile bugünkü durumunun, Yüksek Ziraat Enstitüsü'nün kuruluşunun 50. Yıldönümünde gözden geçirilmesi yararlı görülmüştür.

Ormancılık Öğretim ve Eğitiminin Tarihsel Gelişimi ve Bugünkü Durumu

Bu bölümde, Türkiye'de yüksek dereceli ormancılık öğretim ve eğitiminin Osmanlı İmparatorluğu döneminden günümüze kadar geçirdiği gelişim özetlenmeye çalışılacak, bundan sonra da İ.Ü. Orman Fakültesi, kuruluş, organizasyon, öğretim, eğitim, araştırma ve yayın bakımından bugünkü durumu ile tanıtılmaya çalışılacaktır.

Ormancılık Öğretim ve Eğitiminin Tarihsel Gelişimi

Konu, Osmanlı İmparatorluğu dönemindeki ve Cumhuriyet dönemindeki gelişimler olmak üzere ayrı iki bölümde incelenecektir.

Osmanlı İmparatorluğu Dönemi

Türkiye'de yüksek dereceli bir öğretim kurumu, İmparatorluk ormancılığını düzenlemek amacıyla yurdumuza davet edilen Fransız

1 Kutluk, H.,1957: A.g.e.

ormancılarından Louis Tassy'nin yönetimi altında 1857 yılında İstanbul'da kurulmuştur[1]. Daha çok bir kurs niteliğini taşıyan bu öğretim kurumunda dersler Fransızca olarak verilmiştir. Ancak, bu kurumda öğrenim görenlerin orman teşkilâtında hemen görevlendirilememiş olması ve Tassy'nin 1862 yılında Fransa'ya dönmesi üzerine öğretime bir süre ara verilmiştir. 1865 yılında Tassy'nin tekrar İstanbul'a dönmesiyle yeniden öğretime başlayan kurum, 1868 yılına kadar Tassy'nin yönetimi altında kalmıştır. Bu tarihte Tassy'nin tamamen Fransa'ya dönmesi üzerine kurum, bir ara Fransız uzmanlardan Chervau'nun ve daha sonra da Simon'un yönetimine verilmiştir[2]. Simon'un yönetimi sırasında kurumun gerek bünyesinde, gerekse eğitiminde köklü değişiklikler yapılmış ve bu amaçla "Orman Mektebi Nizamnamesi" adı ile bir tüzük çıkartılmıştır[3]. Bu tüzüğe göre, orman memurlarını yetiştirmek üzere kurulmuş bulunan okulun, Maliye Bakanlığı'nın denetimi altında olmakla beraber, orman teşkilâtının yönetiminde öğretim yapması öngörülmüş ve öğretim süresi iki yıl olmuştur.

1880 yılına kadar bu şekildeki öğretime devam eden Orman Okulu, duyulan gereksinim nedeni ile Maden Okulu ile birleştirilmiş[3] ve "Orman ve Maadin Mektebi" adını almıştır. Bu amaçla çıkarılan "Orman ve Maadin Mektebi Nizamnamesi"ne göre[4], okulun ilk iki yılı ortak, son iki yılı da meslekler için ayrı ayrı olmak üzere, öğretim süresi dört yıla çıkarılmıştır[4].

Bu devrede Okulun öğretim kadrosuna bazı Türk hocalar katılmış ve öğretim kısmen Türkçe olmuştur[5].

1893 yılında ise ormancılık ile madencilik konuların birbirinden tamamen farklı olması ve aralarında organik bir bağın bulunmaması nedeniyle "Orman ve Maadin Mektebi"nin kapatılmasına ve madencilerin Avrupa'da, ormancıların da "Halkalı Ziraat Mektebi"nde

1 İlkmen, Ş.N., 1957: Ormancılık Sahasındaki Tedris Müessesemizin 100. Yıl Karşısında Taşıdığı Mânâ ve Değer. Türk Ormancılığı 100. Tedris Yılına Girerken (1857–1957). Türkiye Ormancılar Cemiyeti Yayın No. 7, Ankara.

2 Kutluk, H., 1972: Ormancı Yetiştiren Okulların Müdür ve Rektörleri, Orman Bakanlığı Or. Gn. Md.lüğü Teknik Haberler Bülteni, sayı: 42

3 Kutluk, H., 1948: Türkiye Ormancılığı ile İlgili Tarihi Vesikalar. T.B. Orman Genel Müdürlüğü Yayın No. 56, İstanbul.

4 Kutluk, H., 1970: Türkiye Ormancılığında Öğrenim Seyri, Öğretimle İlgili Bazı Mevzuat ve Teşkilât. Orman Bakanlığı, O.G.M. Teknik Haberler Bülteni, Sayı: 33

5 İnal, S., 1962: Türkiye Ormancılığı Hakkında Almanya'da Verilen Konferanslar. İ.Ü. Orman Fakültesi Yayın No. 986 / 84, İstanbul.

yetiştirilmesine karar verilmiştir[1]. Bunun üzerine, "Halkalı Ziraat Mektebi"nin ders programlarına ormancılık dersleri katılmıştır. O-kulun öğrenim süresi dört yıldır.

Ormancılık öğretimi, tarım öğretimi ile karışık olarak Halkalı Ziraat Mektebi'nde devam ederken, 1903 yılında çıkartılan bir tüzükle okulun adı "Halkalı Ziraat ve Orman Mektebi Âlisi" şeklinde değiştirilmiştir[1].

1908 Meşrutiyet ilânından sonra "Halkalı Ziraat ve Orman Mektebi Âlisi"ndeki ormancılık derslerinin yeterli olmadığı görülerek ormancılık öğretiminin bağımsız bir okulda yapılması için girişimlerde bulunulmuş ve 1910 yılında "Orman Mektebi Âlisi" adı ile bir okul kurulmuştur[1]. Bu okulun öğretim süresi, Fransa'daki "Nancy Su ve Orman Milli Okulu" örnek alınarak iki yıl olarak kabul edilmiştir.

1917 yılında yurdumuza gelen Avusturyalı Profesör Dr. Bauer' in teklifi üzerine, okulun öğretim süresi, bu kez de o tarihte Almanya' daki orman okulları örnek alınarak üç yıla çıkarılmış ve okul yeni laboratuvarlar ile donatılmıştır[2].

Cumhuriyet'in ilânından sonra da bu şekildeki öğretime devam eden orman okulu, bütün bu devrelerde sırasıyla Sultanahmet'de Akbıyık'da, Sarıyer'de Horozoğlu Konağı'nda ve daha sonra da Bahçeköy'de hazırlanan binada yerleşmiştir. 1919 yılında Bahçeköy'deki bina, Rumların yerleşimine ayrılmış olduğundan bu kez Mahmut Muhtar Paşa Çiftliği'ne ve oradan da Sarıyer'deki Hasan Paşa Köşkü'ne taşınmıştır. Nihayet 1922 yılında İstanbul'da Ulusal Hükümetin kurulmasından sonra Bahçeköy'deki eski binasına yeniden kavuşmuştur[3].

Cumhuriyet Dönemi

Cumhuriyetin ilânını izleyen yıllarda yurdun çeşitli alanlarında girişilen devrimler, ormancılık alanında ve dolayısıyla ormancılık öğretimi ve eğitiminde etkisini göstermiştir.

---

1 Kutluk, H. 1948: A.g.e.

2 Yund, K., 1957: 100 Yıllık Türk Ormancılık Öğretimine Bakış. Türk Ormancılığı 100. Tedris Yılına Girerken (1857–1957). Türkiye Ormancılar Cemiyeti Yayın No. 7, Ankara.

3 İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi (Tarihçe-Öğretim-Araştırma-Organizasyon). İ.Ü. Orman Fakültesi Yayın No. 737 / 53, İstanbul.

Bu devrede de, ormancılığımızın yeniden düzenlenmesi amacıyla Avrupa'dan ormancı uzmanlar yurdumuza davet edilmiştir. Almanya'dan 1926 yılında getirilen Profesör Bernhard'ın önerisine uyularak, Orman Mektebi Âlisi'nin içinde o tarihe kadar Müdürlükle yönetilen Okul, bağımsızlığı daha çok arttırılarak Rektörlükle yönetilmeye başlanmıştır[1].

Tarım alanında, 1933 yılında girişilen reformların bir sonucu olarak bu yılda çıkartılan 2291 sayılı yasa ile "Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü" kurulmuştur[2]. Tabii İlimler, Ziraat, Veteriner ve Ziraat Sanatları Fakültelerini içine alan bu kurum, aslında bir Enstitü' den çok bir Üniversite niteliğini taşıyordu. Bu tarihe kadar bağımsız bir rektörlük ile yönetilen "Orman Mektebi Âlisi" 1.11.1934 tarihinde çıkartılan 2524 sayılı yasa ile kaldırılmış ve bir Fakülte haline getirilerek Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü'ne 5. Fakülte olarak bağlanmıştır. Ormancılık yükseköğretim ve eğitiminin yapıldığı Orman Fakültesi'nin bu tarihten sonra gösterdiği gelişim, çeşitli tarihlerde çıkartılan Yükseköğretim Yasaları ile şekillenmiştir. Bu nedenle 1934 yılından sonra Cumhuriyet dönemindeki gelişimin aşağıdaki şekilde belirli dönemlere ayrılarak incelenmesi uygun bulunmuştur.

1934–1947 Dönemi

Yüksek Ziraat Enstitüsü'ne yukarıda açıklandığı şekilde 1934 yılında bağlanmış olan Orman Fakültesi, Alman Yüksek Ormancılık öğretim sistemine göre kurulan 5 öğretim ve eğitim birimi ile faaliyetini sürdürmüştür. Herbirinin başında Alman Profesörlerin bulunduğu bu öğretim ve eğitim birimleri sırası ile aşağıda verilmiştir.

(1) Silvikültür ve Botanik Enstitüsü,

(2) Orman Siyaseti ve Orman Amenajmanı Enstitüsü,

(3) Orman Koruma ve Entomolojisi Enstitüsü,

(4) Orman Mahsullerini Kıymetlendirme Enstitüsü,

(5) Orman Hasılatı ve İşletme İktisadı Enstitüsü.

Orman Fakültesi'nin öğretim süresi 1935 yılında 4 yıla çıkarılmıştır[3]. Ancak, Orman Fakültesi'nin ilk iki sınıfı tabii ilimler ders-

1 İnal, S.: Ormancılık Politikası Ders Notları (Roto Baskısı).

2 1933 tarihli ve 2291 sayılı Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Kanunu. Sicilli Kavanin, Cilt 9, s. 456.

3 İnal, S., 1962: A.g.e.

leri için Ankara'da Yüksek Ziraat Enstitüsü'nde, son iki sınıfı da İstanbul'da Bahçeköy'deki binalarda ders görmekte idi. Bu şekilde ikiye bölünmüş öğretim sakıncalı görüldüğünden, 1944–1945 öğretim yılı içerisinde Ankara'da yalnız birinci sınıf bırakılmış ve diğer üç sınıfın öğretimi İstanbul'da yapılmaya başlanmıştır.

1948–1961 Dönemi

Ankara'da Yüksek Ziraat Enstitüsü'nün kuruluşu, 13.6.1946 tarih ve 4936 sayılı Üniversiteler Kanununa ek olarak çıkartılan 30. 6.1948 tarih ve 5234 sayılı Kanunla kaldırılmış ve bu yasaya göre Orman Fakültesi aynı tarihte İstanbul Üniversitesi'ne bağlanmıştır. Bundan sonraki öğretim ve eğitim 4936 sayılı Üniversiteler Yasası' na göre sürdürülmüştür. Böylece 1948–49 ders yılında Orman Fakültesi'nin birinci sınıfı da Ankara'dan İstanbul'a getirilerek bu tarihten sonra Orman Fakültesi'nin dört sınıfı da öğretim ve eğitimini İstanbul'da sürdürmüştür. Bu şekilde daha geniş olanaklara ve özerkliğe kavuşulmuştur.

İstanbul Üniversitesi'nde daha çok "*Kürsü*" sistemi uygulandığı için, İ.Ü. Orman Fakültesi Profesörler Kurulu'nun 22.2.1949 tarihli toplantısında alınan kararla mevsut Enstitülerin ismi ".......... Enstitüsü ve Kürsüsü" şeklinde değiştirilmiştir. Ayrıca mevcut Enstitülerin bazıları bölünerek yeni Enstitü ve Kürsüler oluşturulmuştur. Böylece öğretim, eğitim ve araştırma birimlerinin sayısı 9 tane olmuştur. Bunların isimleri aşağıda verilmiştir:

(1) Toprak İlmi ve Ekoloji Kürsüsü ve Enstitüsü,

(2) Orman Mahsüllerini Değerlendirme Kürsüsü ve Enstitüsü,

(3) Silvikültür Kürsüsü ve Enstitüsü,

(4) Orman Entomolojisi ve Koruma Kürsüsü ve Enstitüsü,

(5) Orman Hasılatı ve İşletme İktisadı Kürsüsü ve Enstitüsü,

(6) Orman İşletme İnşaatı Kürsüsü ve Enstitüsü,

(7) Orman Politikası ve Amenajmanı Kürsüsü ve Enstitüsü,

(8) Orman Botaniği Kürsüsü ve Enstitüsü,

(9) Ormancılık Coğrafyası ve Yakınşark Ormancılığı Kürsüsü ve Enstitüsü.

Bu öğretim ve eğitim birimlerinin yöneticileri yasaya göre "Kürsü Başkanı" ünvanını taşımakta idi.

1961-1973 Dönemi

Bu dönemin başında 28. 10. 1961 tarih ve 115 sayılı Üniversiteler Yasası yürürlüğe girmiş ve 4936 sayılı yasa yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu yasaya göre öğretim ve eğitim birimlerinin başkanları "*Kürsü Başkanı*" yerine "*Kürsü Profesörü*" ünvanını almıştır. Öğretim ve eğitim birimlerinin isimlerindeki "*Enstitü*" sözcüğü de kaldırılmış, "*Kürsü*" sözcüğü bırakılmıştır. Böylece bundan önce ismi verilen birimlerin adı "..........*Kürsüsü*" şeklini almıştır. Ayrıca bu dönemde bazı kürsüler ikiye ayrılmış, 1968 yılında da yeni bir kürsü olarak "*Park-Bahçe ve Peyzaj Mimarisi Kürsüsü*" kurulmuştur. Böylece bu devre sonunda Orman Fakültesi aşağıda isimleri verilen 13 kürsüden oluşmakta idi:

(1) Toprak İlmi ve Ekoloji Kürsüsü,

(2) Orman Botaniği Kürsüsü,

(3) Silvikültür Kürsüsü,

(4) Orman Hasılatı ve İktisadı Kürsüsü,

(5) Orman Entomolojisi ve Koruma Kürsüsü,

(6) Orman Mahsüllerini Değerlendirme Kürsüsü,

(7) Orman İşletme İnşaatı Kürsüsü,

(8) Ormancılık Coğrafyası ve Yakınşark Ormancılığı Kürsüsü,

(9) Geodezi ve Fotogrametri Kürsüsü,

(10) Orman Mahsülleri Kimyası Kürsüsü,

(11) Orman Amenajmanı Kürsüsü,

(12) Ormancılık Politikası Kürsüsü,

(13) Park-Bahçe ve Peyzaj Mimarisi Kürsüsü.

Bu dönemdeki en önemli gelişmelerden biri de 19 Eylül 1963 tarihinde kabul edilen 336 sayılı yasa ile, ilk kez olmak üzere, Türkide ikinci bir Orman Fakültesi açılması yoluna gidilmiş olmasıdır. Bu Fakülte, uzun süren kuruluş hazırlıkları tamamlandıktan sonra, Trabzon'daki Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin bir Fakültesi olarak faaliyete geçmiş ve ilk öğrencilerini 1971 / 72 ders yılı başında alarak öğretime başlamıştır. Bu fakültenin öğretim ve eğitimi ile yönetimi, başlangıçta İ.Ü. Orman Fakültesi öğretim üyeleri tarafından yürü-

tülmüştür. Aynı zamanda gerekli öğretim elemanları da aynı Fakülte tarafından yetiştirilmiştir. Yeterli sayıda öğretim üyesi yetiştirildikten sonra bu Fakültemiz kendi öğretim ve yönetimini kendi elemanları ile yürütmeye başlamıştır.

1973-1981 Dönemi

Bu dönem içinde bazı Kürsü'lerin ismi değişmiş, bazı Kürsü'ler de bölünerek yeni Kürsü'ler kurulmuştur. Bu değişikliklere göre "*Ormancılık Coğrafyası ve Yakınşark Ormancılığı Kürsüsü*"nün ismi 1977 yılında "*Havza Amenajmanı Kürsüsü*" olarak değiştirilmiş, "*Orman Hasılatı ve İktisadı Kürsüsü*" üç kürsü'ye bölünmüştür. Bunların isimleri "*Orman Hasılatı ve Biyometri Kürsüsü*", "*Ormancılık Ekonomisi Kürsüsü*" ve "*Ormancılık Hukuku Kürsüsü*"dür. Böylece bu dönemde Kürsü sayısı 15'e çıkmıştır.

Bu dönemde yürürlüğe giren 20.6.1973 tarih ve 1750 sayılı Üniversiteler Yasası ile en önemli değişiklik olarak *Lisans*, *Yüksek Lisans*, *Doktora* ve *Uzmanlık* olmak üzere 3 öğretim düzeyi getirilmiştir. Bunun bir sonucu olarak 4 yıllık lisans öğretimi görenlerin "*Yüksek Mühendis*" ünvanı alma hakkı kaldırılmıştır. Bu yasanın 53. maddesine göre hazırlanan "*İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yüksek Lisans ve Sınav Yönetmeliği*" Resmi Gazetenin 4.12.1979 tarih ve 16829 No.lu sayısında yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmeliğin 3. maddesine göre Fakültemizde 9 "*Dal*" da Yüksek Lisans Öğretimi yapabilme olanağı elde edilmiştir. İki yarıyıl süren bu öğrenimi başarı ile tamamlayanlara "*Orman Yüksek Mühendisi*" ünvanı verilmektedir.

1981 Yılından Sonraki Dönem

Bu dönemde yürürlüğe giren 4 Kasım 1981 tarih ve 2547 sayılı "*Yükseköğretim Kanunu*", öğretim ve eğitim birimlerinin kuruluş ve organizasyonları ile öğretim ve eğitim şekillerinde köklü değişiklikler yapmıştır. "Kürsü" kuruluşları kaldırılmış, onun yerine "*Bölüm*", "*Anabilim Dalı*" ve "*Bilim Dalı*" kuruluşları getirilmiştir. *Lisans*, *Yüksek Lisans* ve *Doktora* düzeyindeki öğretim yeniden düzenlenmiştir.

Bu yasaya göre Yükseköğretim Kurulu'nun 22.9.1982 tarih ve 3939 sayılı kararı ile Orman Fakültemizde aşağıda yazılı iki "*Bölüm*" içinde on Anabilim Dalı oluşturulmuştur:

I - Orman Mühendisliği Bölümü

(1) Silvikültür Anabilim Dalı,

(2) Orman Entomolojisi ve Koruma Anabilim Dalı,

(3) Orman Amenajmanı Anabilim Dalı,

(4) Orman İnşaatı, Geodezi ve Fotogrametri Anabilim Dalı,

(5) Toprak İlmi ve Ekoloji Anabilim Dalı,

(6) Orman Ekonomisi Anabilim Dalı.

II - Orman Endüstrisi Mühendisliği Bölümü

(1) Orman Ürünleri Kimyası ve Teknolojisi Anabilim Dalı,

(2) Odun Mekaniği ve Teknolojisi Anabilim Dalı.

(3) Orman Endüstrisi, Makinaları ve İşletme Anabilim Dalı,

(4) Orman Biyolojisi ve Odun Koruma Teknolojisi Anabilim Dalı.

İ.Ü. Orman Fakültesi'nin yetkili kurulları "*Anabilim Dalları*" nın hangi "*Bilim Dalları*"ndan oluşacağını kararlaştırmış ve Yükseköğretim Kuruluna bu kararını bir öneri halinde bildirmiştir. Fakat henüz bu konuda yetkili Kurul'dan bir karar çıkmamıştır.

İ.Ü. Orman Fakültesi'nin Kuruluş, Organizasyon, Öğretim, Eğitim, Araştırma ve Yayın Bakımından Bugünkü Durumu

Ormancılık Yüksek Öğretimine ait kuruluşlar ile öğretim ve eğitimin tarihsel gelişimine ait buraya kadar verilen özet bilgilerden anlaşılacağı üzere İ.Ü. Orman Fakültesi bugünkü durumuna 126 yıllık çaba ve çalışmalardan sonra gelmiştir. Bu kısımda, yüzyılı aşkın bir süreden sonra ulaşılmış olan durum çeşitli yönleri ile tanıtılmaya çalışılacaktır.

İ.Ü. Orman Fakültesi'nin Mekân Düzeni

Orman Fakültesi, İstanbul'un Boğaziçine serpiştirilmiş ilçelerinden biri olan Sarıyer'in batısında ve 6 km. uzağındaki Bahçeköy'ün bitişiğinde yer almaktadır.

Oniki hektar büyüklüğünde ve etrafı çevrili bir alan üzerinde yer alan Fakülte'ye ait binalar bir plan üzerinde gösterilmiş bulunmaktadır.

Bu binalar içerisinde 580 m^2'lik alan çeşitli bilim dallarının laboratuvarları ve 970 m^2'lik alan ise uygulama ve seminer salonları olarak kullanılmaktadır.

1937 ve 1950 yıllarında yapılmış bulunan Oksal ve Fırat binaları dışındaki diğer binalar 1961'den sonraki yıllarda yapılarak tamamlanmış ve hizmete açılmıştır (Bkz. S. 61. Orman Fakültesi Planı).

Örgütlenme ve Yönetim Organları

Resmi Gazete'nin 6 Kasım 1981 Cuma günlü ve 17506 sayılı nüshasında yayınlanarak yürürlüğe girmiş bulunan 4 Kasım 1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na göre Fakülte Organları Dekan, Fakülte Kurulu ve Fakülte Yönetim Kurulu'ndan oluşmaktadır (Madde 16, 17 ve 18).

*Dekan**

Bu yasa, Dekan'ın Fakülte Öğretim Üyeleri tarafından "*seçim*" yolu ile görevlendirilmesi yerine "*atama*" yolu ile görevlendirilmesi şeklinde önemli bir değişiklik getirmiştir. Gerçekten, "2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair 2653 No.lu 14.4.1982 Tarihli Kanun"un 2. maddesine göre Dekanlar Yükseköğretim Kurulu tarafından ve Rektörün Üniversite içinden veya dışından önerdiği 3 profesör arasından seçilerek 3 yıl için atanmaktadır. Ayrıca Dekan'a çalışmalarına yardımcı olmak üzere en çok iki Dekan Yardımcısı bulunmaktadır.

---

* İlk ormancılık öğretimi kurumu (Orman Mektebi)'nun 1857 yılında kuruluşundan bu yana idarenin başında müdürler, rektörler ve dekanlar bulunmuştur. Aşağıda, muhtelif dönemlerde bu görevleri yapanlar verilmiştir:

1- Müdürler: Tassy (1857 yılında açılan ilk Orman Okulu'nda I. ve II. devrelerde 5 yıl 2 ay). Gotşo (1868 içinde 2.5 ay), Simon (1868–1877), Cemil (1877–1881), Hekimyan Mıgırdıç (1881–1893), Mehmet Ali (1893–1895), Mazhar (1896), İstirati (1897–1910), Karnik (1909–1911), Kirkor Aleksanyan (1910–1914) (Müdür Vekili ve İkinci Müdür), Pol İstefan Kalavas (1911–1912'de 11 ay), Ropen Kâtipyan (1912–1913), Hasan Basri (1913–1914), Halil Fikri (1914–1915), Mahfi (1915–1918), Mehmet Nuri Şener (1918–1919), Süreyya Özek (1919'da 3.5 ay), Hırant Danzikyan (1919–1920), Avadis Arslanyan (1920'de 11 gün), Salih Sıtkı Evren (1920–1921), Mehmet Mithat (1923–1924).

2- Rektörler: Ahmet Emin (1924), Neşet (1924–1929), Mazhar Diker (1929–1934).

3- Dekanlar: Mazhar Diker (1934–1937), Pfefferkorn (1937'de 8 ay), Mayer Wegelin (1937–1939), Mazhar Diker (1939–1942), Asaf Irmak (1942–1944), Fehim Fırat (1944–1946), Fikret Saatçioğlu (1946–1948), Fikret Saatçioğlu (1948–1950), Faik Tavşanoğlu (1950–1952), Fehim Fırat (1952–1954), Asaf Irmak (1954–1956), Şeref Nuri İlkmen (1956–1958), Adnan Berkel (1958–1960), Selâhattin İnal (1960'da 9 ay), Selâhattin İnal (1960–1962), Refik Erdem (1962–1964), Muharrem Miraboğlu (1964–1966), Kemal Erkin (1966–1968), Kemal Erkin (1968–1970), Hayri Bayraktaroğlu (1970–1972), İsmail Eraslan (1972–1974), İbrahim Atay (1974'de 9 ay), Burhan Aytuğ (1975–1980), Selçuk Bayoğlu (1980-halen Dekanlık görevini yapmakta).

İ.Ü. ORMAN FAKÜLTESİ PLÂNI

Ölçek 1/200
N
Su deposu
Lojman
11
Su deposu
9
Revir ve lojman
Yemekhane
Meteoroloji Bin
12
Meteoroloji ist
Su deposu
14
Havagazı istihsal bin
13
SuFiltre bin.
15
Böcekhane
Yamanlar Binası
7
Diker Binası
4
Fırat Binası
3
Atolyeler
2
Enstitü Blk
8
Hidrofor ve hast
Garaj ve Marangoz'h
Oksal Bin.
5
Sera
16
Dekanlık
1
Herbaryum
6
Botanik Tatbikat Bahçesi
Yakıt tankları
17
Müracaat
Merkezi ısıtma Bin.
Jenaratör
18
Elk. transf.
Giriş
Kilyos-Büyükdere Yolu

Fakülte Dekanının emrinde ve Fakülte yönetim örgütünün başında bir Fakülte Sekreteri ve onun yönetiminde büro ve iç hizmet işlerini yapmak üzere memur ve hizmetliler vardır.

Büro ve iç hizmet işleri; Kitaplık Müdürlüğü, Dekanlık Bürosu, Ayniyat Bürosu, İdare Amirliği, Öğrenci İşleri Bürosu, Muhasebe Bürosu, Taşıt İşleri, Sivil Savunma, Koruma ve Sağlık İşleri şeklinde bir dağılım göstermektedir.

Büro ve iç hizmetler için Fakültemizde 131 personel kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 1983 yaz yarıyıl durumuna göre 96 tane memur ve hizmetli görev yapmaktadır.

Fakülte Kurulu

Yüksek Öğretim Kanunu'nun getirdiği en önemli değişikliklerden biri de Fakülte Kurulu üye sayısının azaltılmış bulunmasıdır. Yasanın 17. maddesine göre bugünkü Fakülte Kurulu Dekan'ın başkanlığında iki Bölüm Başkanı, bir Yüksekokul Müdürü, üç profesör, iki doçent, bir yardımcı doçent olmak üzere 10 öğretim elemanından oluşmaktadır (EK - I).

Bu kurul üç yıl için seçilmiş olup, akademik bir organdır ve Fakültenin eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayın faaliyetleri ve bu faaliyetlerle ilgili esasları, plân, program ve eğitim-öğretim takvimini kararlaştırmak, Fakültenin Yönetim Kurulu'na üye seçmek gibi görevleri yerine getirmektedir.

Fakülte Yönetim Kurulu

Dekanın başkanlığında, Fakülte Kurulu tarafından 3 yıl için seçilen üç profesör, iki doçent, bir yardımcı doçent olmak üzere 7 öğretim elemanından oluşmaktadır (EK - I).

Bu kurul yönetim faaliyetlerinde Dekana yardımcı bir organ olup, görevleri ayrıntılı olarak yasanın 18. maddesinde belirtilmiştir.

Öğretim ve Eğitim

Yükseköğretimin amaçları ve hangi "*Ana İlkeler*" doğrultusunda plânlanıp düzenleneceği 2547 sayılı yasa'da ayrıntılı ve gayet açık bir şekilde bildirilmiştir (Madde 4 ve 5).

Orman Fakültesinde de öğretim ve eğitim, bu amaçların gerçekleştirilmesi için yasada bildirilen "*Ana İlkeler*" doğrultusunda yapılmaktadır.

Bu nedenle, yasaya yazılı olduğu gibi öğrencilerini:

(1) ATATÜRK inkilâpları ve ilkeleri doğrutusunda ATATÜRK milliyetçiliğine bağlı,

(2) Türk milletinin millî, ahlâki, insanî, manevî ve kültürel değerlerini taşıyan, Türk olmanın şeref ve mutluluğunu duyan,

(3) Toplum yararını kişisel çıkarının üstünde tutan, aile, ülke ve millet sevgisi ile dolu,

(4) Türkiye Cumhuriyeti Devletine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getiren,

(5) Hür ve bilimsel düşünce gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı,

(6) Beden, zihin, ruh, ahlâk ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş,

(7) a. İlgi ve yetenekleri yönünde yurt kalkınmasına ve ihtiyaçlarına cevap verecek, aynı zamanda kendi geçim ve mutluluğunu sağlayacak bir mesleğin bilgi, beceri, davranış ve genel kültürüne sahip, vatandaşlar olarak yetiştirmek,

b. Türk Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olarak, refah ve mutluluğunu arttırmak amacıyla; ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunacak ve hızlandıracak programlar uygulayarak, çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı haline gelmesini sağlamak,

c. Yükseköğretim kurumları olarak yüksek düzeyde bilimsel çalışma ve araştırma yapmak, bilgi ve teknoloji üretmek, bilim verilerini yaymak, ulusal alanda gelişme ve kalkınmaya destek olmak, yurt içi ve yurt dışı kurumlarla işbirliği yapmak suretiyle bilim dünyasının seçkin bir üyesi haline gelmek, evrensel ve çağdaş gelişmeye katkıda bulunmaktır.

Yukarda belirtilen amaç ve ilkelerin ışığı altında Orman Fakültesi *lisans*, *yüksek lisans* ve *doktora* düzeyinde olmak üzere öğrencilerini yetiştirmekte ve ülkemizin gereksinimi olan orman mühendislerini ormancılık hizmetlerini başarı ile yürütecek hale getirmeye çalışmaktadır.

Üç düzeyde yapılan öğretim hakkında kısaca bilgi verilmesi yerinde görülmüştür. Yalnız, genel olarak derslere yazılma, devam zorunluluğu, notlandırma, sınav şekli, vb. öğretim ile ilgili hususlar il-

gili yönetmeliklerde ayrıntılı olarak açıklandığından bu konularda etraflı bilgi verilmeyecektir.

Lisans Düzeyinde Öğretim:

Dört yıl süreli bu öğretim 1934 yılından beri sürdürülmekte olup, 1980 yılına kadar bu öğrenimi başarı ile tamamlayanlara "Orman Yüksek Mühendisi" ünvanı verilmiştir. Bundan sonrakiler ise "Orman Mühendisi" ünvanını almaktadırlar. Derslerin sayısı ve çeşidi zamanla değişmiş, 1981 / 82 Ders Yılı'na kadar İ.Ü. Fen Fakültesi'nde öğrenim gören I. sınıf Orman Fakültesi öğrencileri bu tarihten itibaren Bahçeköy'deki Fakülte bünyesine alınarak burada öğrenimini sürdürmeye başlamışlardır.

Lisans düzeyindeki öğretim, eğitim ve sınav programı en son çıkan 4 Kasım 1981 tarih ve 2547 sayılı yasaya göre yeniden düzenlenmiştir. Bu yasanın İ.Ü. Orman Fakültesi'nde yapılan Lisans düzeyindeki öğretime getirdiği en büyük değişikliklerden biri de 1982 / 83 ders yılından itibaren Orman Endüstri Mühendisliği için lisans öğretiminin başlatılmasıdır. Bu yasaya göre çıkartılmış bulunan ve 15 Şubat 1983 tarihinde 17960 sayılı resmi gazetede yayınlanan "*İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Lisans Öğretim ve Sınav Yönetmeliği*"ne göre lisans düzeyinde okutulan dersler çizelge halinde verilmiştir.

Lisans öğretimi, teorik derslerle beraber laboratuvar, arazi uygulamaları, seminerler, orman işletmelerinde uygulamalı çalışan ve staj, ekskürsiyonlar, günlük uygulamalar ve bitirme ödevlerinden oluşmaktadır.

Bugüne kadar lisans öğrenimini tamamlayanların yıllara göre sayıları Çizelge 1'de verilmiştir.

Bugüne kadar lisans öğrenimi için Fakültemize kaydını yaptıran öğrenciler ile Fakültenin öğrenci sayıları Çizelge 2 ve 3'de verilmiştir.

Yüksek Lisans Düzeyinde Öğretim:

20.6.1973 tarihli ve 1750 sayılı Üniversiteler Yasası'nın 53. maddesi gereğince hazırlanıp 4.12.1979 tarihinden itibaren yürürlüğe giren "*İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yüksek Lisans Öğretim ve Sınav Yönetmeliği*"ne göre ilk olarak Fakültemizde 1980 / 81 Ders Yılı'nda "Silvikültür Dalı"nda Yüksek Lisans öğretimi yaptırılmaya başlanmıştır. Bunu izleyen Ders Yılı'nda da (1981-1982) yalnız

Çizelge 1. 1932–1982 yılları arasında Orman Fakülltesi'ni bitirenlerin sayısı

Ders yılı	Bitirenlerin sayısı	Ders yılı	Bitirenlerin sayısı	Ders yılı	Bitirenlerin sayısı
1932–1933	8	1949–1950	94	1966–1967	211
1933–1934	28	1950–1951	43	1967–1968	249
1934–1935	18	1951–1952	37	1968–1969	175
1935–1936	—	1952–1953	45	1969–1970	133
1936–1937	32	1953–1954	28	1970–1971	281
1937–1938	31	1954–1955	19	1971–1972	221
1938–1939	28	1955–1956	25	1972–1973	142
1939–1940	33	1956–1957	26	1973–1974	117
1940–1941	59	1957–1958	26	1974–1975	150
1941–1942	53	1958–1959	44	1975–1976	106
1942–1943	72	1959–1960	142	1976–1977	120
1943–1944	50	1960–1961	88	1977–1978	118
1944–1945	47	1961–1962	82	1978–1979	110
1945–1946	46	1962–1963	141	1979–1980	81
1946–1947	60	1963–1964	154	1980–1981	64
1947–1948	58	1964–1965	154	1981–1982	107
1948–1949	99	1965–1966	162	1982–1983	—
1932–1982				Toplam:	4417

Çizelge 2. Orman Fakültesi'ne 1947–1982 yılları arasında kayıt yaptıran öğrenci sayıları

Ders yılı	Fakülteye alınan öğrenci sayısı*	Ders yılı	Fakülteye alınan öğrenci sayısı	Ders yılı	Fakülteye alınan öğrenci sayısı
1947–1948	37	1959–1960	233	1971–1972	116
1948–1949	48	1960–1961	181	1972–1973	110
1949–1950	38	1961–1962	221	1973–1974	95
1950–1951	37	1962–1963	287	1974–1975	79
1951–1952	42	1963–1964	242	1975–1976	107
1952–1953	67	1964–1965	244	1976–1977	105
1953–1954	121	1965–1966	217	1977–1978	96
1954–1955	182	1966–1967	212	1978–1979	98
1955–1956	251	1967–1968	212	1979–1980	99
1956–1957	250	1968–1969	182	1980–1981	111
1957–1958	230	1969–1970	200	1981–1982	121
1958–1959	246	1970–1971	181	1982–1983	149
1947–1983				Toplam:	5447

* Orman Endüstrisi Mühendisliği Bölümü'ne ilk olarak 1982 / 1983 Ders Yılı'nda 60 öğrenci alındığı için, Çizelgede verilen sayılar Orman Mühendisliği Bölümü'ne aittir.

bu Dal'da Yüksek Lisans öğretimine devam edilmiştir. İkişer yarıyıldan oluşan bu öğrenimi başarı ile tamamlayan Orman Mühendisleri' ne "*Orman Yüsek Mühendisi*" ünvanı verilmiştir. Bunların sayısı 1980 / 81 Ders Yılı için 6, 1981 / 82 Ders Yılı için 5'tir.

Çizelge 3. Orman Fakültesi'nin 1933-1982 yılları arasındaki öğrenci sayısı

Ders yılı	Öğrenci sayısı	Ders yılı	Öğrenci sayısı	Ders yılı	Öğenci sayısı
1933-1934	58	1950-1951	200	1967-1968	1206
1934-1935	79	1951-1952	206	1968-1969	1092
1935-1936	81	1952-1953	184	1969-1970	1025
1936-1937	95	1953-1954	221	1970-1971	1093
1937-1938	126	1954-1955	345	1971-1972	837
1938-1939	154	1955-1956	446	1972-1973	800
1939-1940	177	1956-1957	581	1973-1974	684
1940-1941	223	1957-1958	754	1974-1975	683
1941-1942	248	1958-1959	855	1975-1976	594
1942-1943	228	1959-1960	921	1976-1977	579
1943-1944	220	1960-1961	953	1977-1978	540
1944-1945	212	1961-1962	974	1978-1979	495
1945-1946	246	1962-1963	1034	1979-1980	496
1946-1947	310	1963-1964	1156	1980-1981	482
1947-1948	354	1964-1965	1164	1981-1982	505
1948-1949	313	1965-1966	1230	1982-1983	524
1949-1950	261	1966-1967	1242		

4.11.1981 tarihli 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu yürürlüğe girince, yasal kuruluşlar oluşturuluncaya kadar zaman geçmiş ve 1982 / 83 ders yılı kış sömestresi için Yüksek Lisans Öğretimi yapılamamış, ancak yaz sömestresinde öğretime başlanabilmiştir. Sözkonusu son yasaya göre Yüksek Lisans öğretimi, Rektörlüğe bağlı Enstitüler tarafından düzenlenmektedir. Bu hususta çıkarılan ve 6 Ekim 1982 gün 17830 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "*Lisans Üstü Öğretim Yönetmeliği*" hükümlerine göre Orman Fakültesi'nde yapılacak Yüksek Lisans Öğretimi'nin yürütülmesi görevi "*Fen Bilimleri Enstitüsü*"ne verilmiştir. Bu Enstitü'nün kurulup faaliyete geçmesi geciktiği için İ.Ü. Orman Fakültesi'nde 1982 / 83 ders yılının ancak yaz sömestresinde "*Silvikültür*" ve "*Orman Ekonomisi*" dallarında öğretime başlanabilmiştir. 1982 / 83 ders yılı için Silvikültür ve Orman Ekonomisi Dalı'na 7'şer öğrenci kaydını yaptırmış olup, öğrenim sürmektedir.

Doktora Düzeyinde Öğretim:

Orman Fakültesi'nde doktora düzeyinde öğretim, 9.10.1934 ve 2 / 1374 sayılı kararname ile çıkarılan "*Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Doktora Talimatnamesi*" isimli yönetmelik hükümlerine göre başlamıştır. Doktora çalışmasını başarı ile tamamlayanlara 21.3.1938 tarihinde çıkarılan bir ek kararname ile "*Ormancılık İlimleri Doktoru*" ünvanı verilmesi öngörülmüştür. Yüksek Ziraat Enstitüsü Doktora Yönetmeliği esaslarına göre bu şekildeki doktora öğretimi 1956 yılına kadar sürmüştür.

Resmi Gazete'nin 24.9.1956 tarihli ve 9415 sayılı nüshasında yayınlanarak yürürlüğe giren "*İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Doktora Talimatnamesi*" isimli yönetmeliğe göre doktora öğretimi yaptırılması ise 1956–1981 yılları arasında sürdürülmüştür.

4 Kasım 1981 tarihinde yürürlüğe giren 2547 sayılı yasa gereğince 6 Ekim 1982 tarihinde çıkarılan "*Lisans Üstü Öğretim Yönetmeliği*", "*Doktora Öğrenimi*"ni de düzenlediğinden bu tarihten itibaren bu konuda önemli değişiklikler getirilmiştir. Bu değişikliklerin en önemlileri şunlardır:

(1) Sadece Yüksek Lisans Öğrenimini tamamlamış olanlar Doktora öğrenimi yapabileceklerdir.

(2) En azından iki yarıyıl ve belirli bir programa göre belirli derslere devam ve yapılacak sınavda başarı gösterme zorunluğu getirilmiştir.

(3) Belirli konularda yapılacak doktora öğrenimi için öğrenci sayısını ve seçme sınavının yapılma düzenini "Fen Bilimleri Enstitüsü" belirleyecektir.

Yeni yönetmeliğe göre İ.Ü. Orman Fakültesi için ilk olarak 1982/83 ders yılında iki doktora öğrencisi alınmıştır. Bunlardan biri "*Toprak İlmi ve Ekoloji*" bilim dalında, diğeri de "Orman İşletme İnşaatı" bilim dalında doktora öğrenimine başlamışlardır.

Orman Fakültesi'nde şimdiye kadar herbiri büyük bir değer taşıyan ve "*Orijinal araştırma*" niteliğinde olan 116 doktora çalışması yapılarak sonuçlandırılmıştır.

Öğretim Elemanları

Yükseköğretim Kanunu'nda yazılı olduğu gibi Fakültemizin Öğretim Elemanları, Öğretim Üyeleri (Profesör, Doçent, Yardımcı Doçent) ve Öğretim Yardımcıları'ndan (Araştırma Görevlileri, Okutman, Uzman, Çevirici, Eğitim-Öğretim Planlamacıları, Öğretim Görevlileri) oluşmaktadır.

Öğretim Yardımcıları grubundan sadece Araştırma Görevlileri kadroları doldurulmuş bulunmaktadır, diğer kadrolarda eleman bulunmamaktadır.

Öğretim Elemanları sayısı 1983 yaz sömestresi durumuna göre aşağıda verilmiştir:

21 Profesör, 20 Kadrolu Doçent, 6 Kadrosuz Doçent, 5 Yardımcı Doçent, 24 Araştırma Görevlisi olmak üzere Fakültemizde toplam olarak *52 Öğretim Üyesi, 24 Öğretim Yardımcısı* görev yapmaktadır.

Araştırma ve Yayın

Orman Fakültesi öğretim elemanları araştırmalarını hem arazi, hem de laboratuvar ve kitaplıklarda yapmaktadır. Araştırma konusu, uzun ömürlü bitkilerin oluşturduğu "*orman*" olduğundan araştırmalar genel olarak uzun süreli olmaktadır. Her birimin bir laboratuvarı olup araziden alınmış olan örnekler bu laboratuvarlarda işlenmektedir. Sonuçların değerlendirilmesi için Birim Kitaplıkları ve Fakülte Kitaplığı'ndan yararlanılmaktadır.

Fakülte Kitaplığı öğrencilerin de yararlanmasına arzedilmiştir. Fakülte Kitaplığı'nda bugün 40.983 kitap vardır. Bunlar Almanca, İngilizce, Fransızca, Türkçe dillerde yazılmış meslekî kitaplardır. Bu kitaplığa ayrıca Türkçe ve yabancı dillerde yazılmış periyodikler de gelmektedir. Bu şekilde gelen periyodik sayısı 206'dır.

Fakültemizde yapılan inceleme, araştırma ve yabancı dilden çevirilerin yayınlanması Kitap ve Dergiler ile olmaktadır.

Sürekli yayın organımız 1951 yılında yayınlanmaya başlayan "*İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*"dir. Bu dergi A ve B olmak üzere iki seriden oluşmaktadır. A- serisinde araştırmalara dayanan orijinal yazılar yer alır; her yazı, Almanca, Fransızca, İngilizce dillerinden birine ait bir yabancı dille özetlenir. Çizelge ve şekillerin başlıkları da Türkçe ve bir yabancı dille yazılır. Bu seriye ait dergi, mübadele yolu ile dış ülkelerdeki 102 öğretim ve araştırma kurumuna düzenli olarak gönderilmektedir.

Orman Fakültesi Dergisinin B- serisinde ise daha çok Türkiye'yi ilgilendiren konular ve çeviriler yayınlanır. Her iki seriye ait dergiler yılda iki kez çıkarılır. Bu dergi 33 yıldan beri düzenli olarak yayımlanmaktadır.

Orman Fakültesi'nde şimdiye kadar yapılan ve tamamlanmış bulunan araştırmalarla, sürdürülmekte olan araştırmalar, yaptırılan Diploma Tezleri ile çeşitli kuruluşlara verilen Bilimsel ve Teknik Raporlar ile yayımlanmış yapıtların her öğretim ve araştırma birimi için toplu olarak ve sadece miktarları belirtilerek iki ayrı çizelge halinde verilmesi belirli konularda kaynak temin etmek isteyenlere yararlı olma ve Orman Fakültesi'nin bu konudaki faaliyetleri hakkında genel bir bilgi verme bakımından gerekli görülmüştür (Çizelge 4 ve 5).

Çizelge 4. Orman Fakültesi Öğretim ve Araştırma Birimleri'ne Ait Araştırma ve Diğer Faaliyetler İle İlgili Çalışmaların Sayısı

Birim	Tamam. lanmış araş.	Üzerinde çalışılan araş.	Diploma tezi	Bilimsel ve teknik raporlar
Silvikültür ve Ağaçlandırma	71	20	404	132
Orman Botaniği	138	40	134	4
Park-Bahçe ve Peyzaj Mimarisi	5	1	180	8
Orman Entomoloji ve Koruma	67	19	475	290
Orman Amenajmanı	99	8	26	85
Orman Hasılatı ve Biyometri[1]	35	7	268	130
Orman İnşaatı	64	9	66	29
Geodezi ve Fotogrametri[2]	12	4	21	155
Toprak İlmi ve Ekoloji	114	9	93	77
Havza Amenajmanı	44	9	39	29
Ormancılık Ekonomisi	32	13	122	140
Ormancılık Hukuku[1]	43	8	—	139
Ormancılık Politikası	14	2	243	60
Orman Ürünleri Kimyası ve Teknolojisi	35	5	639	67
Orman Ürünlerinden Faydalanma	61	12	757	255
GENEL TOPLAM	834	166	3467	1600

1 Her iki Birim için verilen "Bilimsel ve Teknik Raporlar" sayısı ile "Diploma Tezleri" sayısı, 1977 yılına kadar "Orman Hasılatı ve İktisadı Kürsüsü" adı altında bu iki Birimin ortak aktivitesi olarak değerlendirilmelidir.

2 Yönetmelik değişikliği ile 1980 yılından sonra diploma tezi yaptırılmaya başlanmıştır.

Çizelge 5. Orman Fakültesi Öğretim ve Araştırma Birimleri tarafından 50 yıl içinde yayımlanmış olan kitap, orijinal yazı ve çevirilerin sayısı

B i r i m	Ders ve yardımcı ders kitabı	Diğer kitaplar	Roto ders notları	Orijinal yazılar	Çeviriler
Silvikültür ve Ağaçlandırma	9	31	2	278	17
Orman Botaniği	6	10	7	234	46
Park-Bahçe ve Peyzaj Mimarisi	2	2	—	40	1
Orman Entomolojisi ve Koruma	12	22	3	72	11
Orman Amenajmanı	21	9	7	99	18
Orman Hasılatı ve Biyometri	7	17	6	85	16
Orman İnşaatı	16	31	1	122	57
Geodezi ve Fotogrametri	7	2	—	96	43
Toprak İlmi ve Ekoloji	6	20	3	215	37
Havza Amenajmanı	3	3	7	120	53
Ormancılık Ekonomisi	5	11	4	83	8
Ormancılık Hukuku	5	3	8	43	3
Ormancılık Politikası	4	13	6	114	24
Orman Ürünleri Kimyası ve Teknolojisi	6	10	1	81	6
Orman Ürünlerinden Faydalanma	13	7	10	156	5
GENEL TOPLAM	122	191	65	1838	345

EK - I Orman Fakültesi Yönetim ve Fakülte Kurullarının Üyeleri

Dekan : Prof. Dr. Selçuk BAYOĞLU

Dekan Yardımcısı : Prof. Dr. Faik YALTIRIK

Dekan Yardımcısı : Prof. Dr. Metin ÖZDÖNMEZ

Yönetim Kurulu

Prof. Dr. Selçuk BAYOĞLU (Dekan)

Prof. Dr. Turan TANK

Prof. Dr. Hayri BAYRAKTAROĞLU

Prof. Dr. İbrahim ATAY

Doç. Dr. Yener GÖKER

Doç. Dr. Eznur B. SEÇKİN

Yard. Doç. Dr. Erol GÖKSEL

Fakülte Kurulu

Prof. Dr. Selçuk BAYOĞLU (Dekan)

Prof. Dr. İlhan GÜLER

Prof. Dr. Yılmaz BOZKURT

Prof. Dr. İbrahim ATAY

Prof. Dr. Suat ÜRGENÇ

Prof. Dr. Hasan ÇANAKÇIOĞLU

Doç. Dr. GÖKHAN ELİÇİN

Doç. Dr. Doğan KANTARCI

Yard. Doç. Dr. Melikşah YILDIRIM

Dr. Rauf ERFA

EK - II Orman Fakültesinden Emekli Olan Öğretim Üyeleri

Ord. Prof. Asaf IRMAK
Prof. Dr. Faik TAVŞANLIOĞLU
Prof. Dr. Adnan BERKEL
Prof. Dr. Faik GÜLTÜR
Prof. Dr. Abdulgaffur ACATAY
Prof. Dr. Selahattin İNAL
Prof. Dr. Vesilet PAMAY
Prof. Dr. Hayrettin KAYACIK
Prof. Dr. Refik ERDEM
Prof. Dr. Savni HUŞ
Prof. Dr. Muharrem MİRABOĞLU
Prof. Dr. Kemal ERKİN

EK - III Orman Fakültesi'nin Vefat Eden Öğretim Üyeleri

Ord. Prof. Mashar DİKER
Doç. Dr. Mesut DEFNE
Prof. Dr. Mehmet SEVİM
Prof. Dr. Orhan YAMANLAR
Ord. Prof. Esat Muhlis OKSAL
Prof. Dr. Bekir S. EVCİMEN
Prof. Dr. Fehmi FIRAT
Prof. Dr. Şeref Nuri İLKMEN
Prof. Dr. Fikret SARATLIOĞLU
Doç. Dr. Volkan ŞÖLEN

